

Ensiapuohjaus Keuda Järvenpään ammattiopiston vaatetusalan ensimmäisen vuoden opiskelijaryhmälle

Airola, Elina

Ali-Kovero, Hanne

Pennonen, Maria

Laurea-ammattikorkeakoulu
Hyvinkää

Ensiapuhjaus Keuda Järvenpään ammattiopiston vaatetusalan
ensimmäisen vuoden opiskelijaryhmälle

Airola Elina
Ali-Kovero Hanne
Pennonen Maria
Sairaanhoitaja
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2012

Laurea-ammattikorkeakoulu
 Laurea Hyvinkää
 Sosiaali- ja terveysala
 Hoitotyön koulutusohjelma

Tiivistelmä

Airola Elina
 Ali-Kovero Hanne
 Pennonen Maria

Ensiapuohjaus Keuda Järvenpään ammattiopiston vaatetusalan ensimmäisen vuoden opiskelijaryhmälle

Vuosi	2012	Sivumäärä	54
-------	------	-----------	----

Tämä opinnäytetyö on osa Nuoren työ- ja toimintakyvyn edistäminen ammattiopistoissa 2010-2012-hanketta (NOPS). Hankkeen tarkoituksena on luoda ammattikorkeakoulujen ja ammattiopistojen välille toimintamalli, jolla pyritään edistämään ammattiopiston opiskelijoiden terveyttä.

Opinnäytetyö on luonteeltaan toiminnallinen ja sen tarkoituksena on suunnitella, toteuttaa ja arvioida ohjaustapahtuma. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee teoriaa ensiavusta sekä opinnäytetyössä käytetyistä ohjaus- ja terveydenedistämismenetelmistä. Ohjaustapahtumassa ohjattiin Keuda Järvenpään ammattiopiston vaatetusalan ensimmäisen vuoden opiskelijaryhmälle ensiaputaitoja. Aiheita valittaessa otettiin huomioon kohderyhmän yleisimmät tapaturmariskit, joiden lisäksi ryhmälle opetettiin hätäensiavun pääperiaatteet. Tutkimusten mukaan nuorten tapaturmia voidaan ehkäistä turvallisten taitojen ja toimintamallien oppimisella sekä tehokkaasti vaikuttamalla nuorten asenteisiin ja käyttäytymiseen.

Ohjauksen tavoitteena oli korostaa vuorovaikutusta ja toiminnallista oppimista. Tarkoituksena oli ohjata opiskelijoita maallikkoensiavun näkökulmasta käyttäen käytännönläheisiä esimerkkejä ja välineitä. Ohjausmenetelmänä käytettiin ryhmäohjausta, toiminnallisuutta sekä havainnollistavaa lähestymistapaa.

Toteutuksen jälkeen ohjaustapahtuman onnistumista arvioitiin NOPS-hankkeelle laaditulla kyselylomakkeella. Aineisto analysoitiin käyttäen apuna kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Ohjauspäivän lopuksi opiskelijat täyttivät palautekaavakkeet, joissa opiskelijat arvioivat omaa oppimistaan, ohjauspäivien sekä ohjauksen onnistumista. Ohjaustapahtumasta saatiin positiivista palautetta. Opiskelijat kokivat oppineensa ensiaputaitoja. Käytetyt ohjausmenetelmät tukivat ohjaustapahtuman toteutusta.

Asiasanat: ensiapu, ohjaus, toiminnallisuus, vuorovaikutus

Laurea University of Applied Sciences
Hyvinkää
Health Care, Social Services and Sport
Degree Program in Nursing

Abstract

Airola Elina
Ali-Kovero Hanne
Pennonen Maria

First aid guidance for Keuda Järvenpää Vocational College's first year clothing industry students

Year	2012	Pages	54
------	------	-------	----

This thesis is part of NOPS 2010-2012 project (Promotion of work ability and functional capacity among young people in vocational colleges). The purpose of the project is to promote health among vocational college students by creating a functional model between vocational colleges and universities of applied sciences.

This thesis was practice-based and its purpose was to plan, carry out and evaluate an event that consisted of giving instructions in a simulated emergency case. The theoretical part consists of first aid and the different kinds of methods used in giving instruction and promoting health. The event was held for Keuda Järvenpää Vocational College's first year clothing industry students and its purpose was to teach them first aid skills. The subjects were based on the most usual hazards in the target group's work environment. In addition to this the students were instructed in basic first aid skills. According to surveys the industrial accidents among young people could be prevented through learning safety skills and by influencing their attitudes and behavior efficiently.

The aim of the event was to highlight the interaction between the students and their functional learning. The purpose was to guide the students from the laypersons angle by using examples and tools that were practical. As methods of guidance we used group instruction, student participation and active learning methods.

After the event we evaluated the effectiveness of the instruction by using a structured questionnaire composed by the NOPS-project. The data was analysed by using quantitative assessment. At the end of the event, the students filled questionnaires where they gave feedback about their own learning and the success of the event. We were given positive feedback. The students felt they had learned first aid skills. The methods used in our instruction supported the execution of the event.

Keywords: first aid, instruction, active learning methods, interaction

Sisällys

1	TAUSTA, TARVE JA TARKOITUS	6
2	TERVEYDEN EDISTÄMISEN OHJAUSMENETELMÄT	9
	2.1 Ohjaus	9
	2.2 Ryhmäohjaus	10
	2.3 Toiminnallisuus osana ohjausta	11
	2.4 Havainnollistamiseen pyrkivä ohjaus	11
	2.5 Vuorovaikutus	12
3	ENSIAPU	12
	3.1 Tilannearvio	13
	3.2 Häät ilmoitus	14
	3.3 Hätäensiaputoimenpiteet	15
	3.3.1 Hätäensiaputoimenpiteiden kulku	15
	3.4 Tajuttomuus	16
	3.5 Painelu-puhalluselvitys	17
	3.6 Haavojen ja verenvuodon ensiapu	18
	3.6.1 Verenvuodon tyrehdyttäminen sidoksin	18
	3.6.2 Nenäverenvuoto	19
	3.7 Palovammat	19
	3.8 Murtumat	20
4	OHJAUSTAPAHTUMAN TOTEUTUS	21
	4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	21
	4.2 Määrällinen tutkimusmenetelmä	22
	4.3 Toimintasuunnitelma	23
	4.4 Ohjaustapahtuman toteutus	25
5	Ohjaustapahtuman arviointi	27
	5.1 Tulokset	27
	5.1.1 Ensiaputaidot sekä motivaatio	28
	5.1.2 Tapahtuman käytännön toteutus	29
	5.1.3 Työterveys- ja työturvallisuustiedot	30
	5.2 Arviointi	35
6	POHDINTA	36
	6.1 Opinnäytetyön luotettavuus	36
	6.2 Opinnäytetyön etiikka	37
	6.3 Opinnäytetyön johtopäätökset	38
	LÄHTEET	39
	LIITTEET	41

1 TAUSTA, TARVE JA TARKOITUS

NOPS-hanke, nuoren työ- ja toimintakyvyn edistäminen ammattiopistoissa 2010-2012 on Laurea ammattikorkeakoulun organisoima valtion tuen saanut hanke, jonka päämääränä on edistää ammattiopistossa opiskelevan nuoren työ- ja toimintakykyä. Hankkeen tarkoituksena on kehittää ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevan nuoren työ- ja toimintakykyä edistävä toimintamalli, jossa ammattikorkeakoulun sairaan- ja terveydenhoitajaopiskelijat sekä sosionomiopiskelijat osallistuvat ammattiopistojen terveydenedistämistyöhön lehtoreidensa ohjauksessa. Projektipäällikkö Rimpilä-Vannisen (2010) mukaan ammattiopisto toimintaympäristönä on täysin rinnastettavissa työympäristöihin. Opiskelijat ammattiopistoissa eivät kuitenkaan kuulu työterveyshuollon piiriin vaan heidän terveydestään vastaa kunnan järjestämä opiskelijaterveydenhuolto. Työkykyä pyritään edistämään vahvistamalla nuoren työterveys- ja turvallisuusosaamista. Tarkoituksena on, että nuori ymmärtää työn ja työympäristön yhteyden terveyteen jo koulutuksen aikana. (Rimpilä-Vanninen, 2010.)

NOPS-hankkeen päävastuullinen toteuttaja on Laurea ammattikorkeakoulu ja yhteistyökumppaneita ovat Hyvinkään-Riihimäen Seudun Ammatti- ja aikuisopisto Oy (HYRIA), Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä (KEUDA) sekä Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän ja Nurmijärven kuntien opiskeluterveydenhuollot. Rahoittaja on sosiaali- ja terveysministeriö. Hankkeen keskeisiä toimintoja ovat ammattiopiston nuorten kanssa toimiminen, tutkimustyö sekä kokonaistoimintamallin ja terveyden edistämisen mallien kehittäminen. Hanke toimii osana Laurean, Keudan ja Hyrian opetussuunnitelmaa. (Rimpilä-Vanninen, 2010.)

Hankkeella on kolme kokonaistavoitetta. Ensimmäisenä on luoda toimintamalli, joka edistää ammattiopistoissa opiskelevien nuorten työ- ja toimintakykyä. Toisena tavoitteena on edistää nuorten päihteettömyyttä, liikunnallisuutta ja terveellisten nukkumis- ja ravitsemustottumusten omaksumista. Kolmantena pyrkimyksenä on edistää nuorten tietoisuutta ja osaamista terveyttä edistävästä ja ylläpitävästä työympäristöstä sekä edistää turvallisen ja terveellisen työn tekemisen käytänteiden omaksumista jo opiskeluaikana. (Rimpilä-Vanninen, 2010.)

Työterveyslaki (21.12.2001/1383) määrittelee työterveyshuollon tehtäväksi tiedon annon, neuvonnan ja ohjauksen. Tästä käytetään lyhennettä TANO. Työterveyshuollon antama tieto, neuvonta ja ohjaus koskevat työn terveellisuutta ja turvallisuutta sekä työntekijöiden terveyttä. TANO-toiminta on asiakkaiden oppimista käynnistävää ja tukevaa työterveyshuollon ammatillista toimintaa. TANO-toiminnan tarkoituksena on edistää yksilöasiakkaiden, ryhmien ja työyhteisöjen terveyttä ja hyvinvointia. (Palmgren, Jalonen, Juvansuu, Kaleva & Tuomi 2008, 20-25.)

Terveyskasvatuksen pyrkimykset liittyvät yksilön elämäntapoihin. Terveyskasvatuksen avulla voidaan myös lisätä tietoisuutta sosiaalisista, taloudellisista ja ympäristöön liittyvistä tekijöistä, jotka vaikuttavat terveyteen (Palmgren, ym. 2008, 23-25). Opiskelijan työkyvyllä tarkoitetaan sen hetkistä opiskelukykyä omien voimavarojen osalta. Koska ammattiopisto-opiskelijan opiskeluun sisältyy paljon käytännön harjoittelua, on opiskelu rinnastettavissa työntekoon. Niinpä työelämässä käytetyt käsitteet voidaan soveltaa myös opiskeluun ja tällä tavoin NOPS-hanke on osa TANO-toimintaa. (Rimpilä-Vanninen 2012, 7.)

Toisen asteen koulutuksessa korostuu oppilaitoksen rooli tulevaan työelämään perehdyttämisessä. Tällöin on tärkeää luoda opiskelijoille hyvät turvallisuusvalmiudet. Koulun ja oppilaitoksen on ympäristönä oltava turvallinen. Opiskeluolosuhteet luovat perustan koko opiskeluyhteisön hyvinvoinnille, työ- ja opiskelukyvylle sekä oppimiselle. (Markkula & Öörni 2009, 83-85.)

Suomessa lasten ja nuorten yleisin kuolemansyy on tapaturmat. Vuonna 2005 15-24-vuotiaista nuorista 125 kuoli tapaturman, 101 itsemurhan ja viisi väkivallan seurauksena. Suurin osa kuolemista johtuu liikenneonnettomuuksista ja hukkumisista. Nuorille sattuu kaksi kertaa enemmän työtapaturmia kuin vanhemmille työntekijöille. Nuorten kuolleisuus tapaturmiin on korkeampaa (52/100 000) kuin koko väestön (34,6/100 000). (Paavola & Kumpula 2007.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen teettämän kyselyn mukaan toisen asteen kouluista ammattiopistoissa tapahtuneiden tapaturmien osuus vuonna 2008 oli 12 prosenttia. Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan 12-18-vuotiaista noin kuusi prosenttia ilmoitti joutuneensa viimeisen kuukauden aikana lääkärin tai sairaanhoitajan vastaanotolle tapaturman vuoksi. Näistä viidennes oli koulutapaturmia. (Markkula, ym. 2009, 83-85.) Jotta onnettomuuksia ja tapaturmia voitaisiin ehkäistä, tulisi Markkulan (2009, 83-85) mukaan turvallisuutta painottaa voimakkaammin koulujen ja oppilaitosten toiminnassa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen mukaan työturvallisuuskoulutusta annetaan 10-53 prosentissa kaikista ammatillisista oppilaitoksista. Tarkempaa tietoa siitä, kuinka paljon opiskelijat käytännössä tällaista opetusta saavat, ei ole saatavilla. Tuntimäärät vaihtelevat oppilaitoksen mukaan. (Markkula, ym. 2009, 96-98.)

Nuoret kohtaavat työelämässä samat riskit kuin vanhemmat työntekijät. Nuorten tapaturmariskiä kuitenkin kasvattaa heidän kokemattomuutensa sekä se, että heidän kognitiiviset kykynsä ja koordinaatiokyky ovat vasta kehitysvaiheessa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen mukaan nuorten käsitys työhön liittyvistä vaaroista saattaa olla rajoittunut. Tutkimuksesta käy ilmi, että nuorilla on korkeampi kynnys tuoda

esiin työssä olevia vaaroja ja omaa tietämättömyyttään tai osaamattomuuttaan vanhemmille kollegoilleen, mikä omalta osaltaan voi johtaa vaaratilanteisiin. (Markkula, ym. 2009, 96-98.)

Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuosina 1997-2006 kuoli vuosittain keskimäärin neljä nuorta työtapaturmaisesti. Kuitenkin kuudennes kaikista työtapaturmista tapahtui juuri nuorille. 15-24-vuotiaille työntekijöille sattui 2 817 työtapaturmaa 100 000 työntekijää kohden. Käytännössä 18 958 nuorta työntekijää joutui työtapaturman uhriksi. (Markkula, ym. 2009, 96-98.)

Tämä opinnäytetyö on osa NOPS-hankkeen ammattiopisto-opiskelijan työterveys- ja turvallisuusosaamisen kehittämis- ja tutkimusteemaa. Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda toimintamalli, joka edistää vaatetusalan opiskelijoiden valmiutta toimia ensiapua vaativissa tilanteissa. (Rimpilä-Vanninen 2012, 7.) Tavoitteena on opettaa ensiaputaitoja Keuda ammattikoulun opiskelijaryhmälle ryhmäohjauksen menetelmin.

Kohderyhmänä ovat Keudan Järvenpään ammattiopiston syksyllä 2011 aloittaneet pukuompelijaopiskelijat. Vaatetusosalalla opiskelee peruskoulu- ja lukiopohjaisia ryhmiä. Pukuompelijalla on valmiudet toimia yrityksissä kaavoituksen, valmistuksen, viimeistelyn tai vaatehuollon tehtävissä. (Keuda.) Opiskelijoita ryhmässä on 15. Iältään opiskelijat ovat 16-19-vuotiaita. Mahdollisia tapaturmia vaatetusosalalla ovat haavat, jotka voivat aiheutua käsityövälineiden käytön yhteydessä, palovammat silittäessä ja kaatumiset (Lehti 2011).

Kartoittaessamme opiskelijoiden ensiaputaitoja ennen ohjaustapahtumaa lähdimme liikkeelle oletuksesta, että suurimmalla osalla ryhmästä ei ole aikaisempaa kokemusta ensiavusta. Tämän vuoksi lähtökohtana oli opettaa ensiaputaitoja kokemattoman näkökulmasta ja räätälöimme ohjauskokonaisuuden mahdollisimman selkeäksi ja ymmärrettäväksi paketiksi.

Havainnollistavan luennoinnin keinoin esittelimme opiskelijoille ensiapua vaativia tilanteita ja perusensiaputaitoja, jonka jälkeen he saivat kokeilla oppimaansa käytännössä. Opiskelijat saivat näin oppia ensiaputaitoja itse tekemällä. Pyrkimyksenämme oli, että ohjaus tukee opiskelijoita vuorovaikutukselliseen oppimiseen ja kannustaa heitä keskustelemaan aiheista. Ohjauksessa korostui toiminnallinen oppiminen teoreettisen tiedon pohjalta. Tavoitteenamme oli, että antamamme ensiapuopetus olisi mahdollisimman oppilaslähtöistä. Valitsimme laajasta ensiavun teoriakirjallisuudesta maallikoille sopivimman lähteen ja sisällön. Painotimme opetuksessa ensiavun ydinkohtia.

2 TERVEYDEN EDISTÄMISEN OHJAUSMENETELMÄT

Maailman terveysjärjestö WHO:n määritelmän mukaan terveys on täydellisen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tila. Terveys ei ole ainoastaan sairauksien ja toiminnan vajavuuden puuttumista. (Savola, ym. 2005, 10.) Terveiden edistämällä tarkoitetaan tavoitteellista ja välineellistä toimintaa ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin aikaansaamiseksi ja sairauksien ehkäisemiseksi. Toimintamuodot voivat olla preventiivisiä tai promotiivisia. Preventiivinen terveyden edistäminen on joko primaari-, sekundaari- ja tertiari-preventiota. Primaari-preventio vähentää yksilön ja yhteisön alttiutta sairastua vaikuttamalla riskitekijöihin. Sekundaari-preventio taas pyrkii ehkäisemään sairauden pahentumista poistamalla riskitekijöitä tai pienentämällä niiden vaikutusta. Tertiari-preventio tarkoittaa työ- ja toimintakyvyn parantamista ja niiden heikkenemisen estämistä. (Savola & Koskinen-Ollonqvist 2005, 8.)

Pyrkimyksenä terveyden edistämässä on terveyttä suojaavien sisäisten ja ulkoisten tekijöiden vahvistuminen, elämäntapojen muutos terveellisempään suuntaan ja terveyspalveluiden kehittyminen. Terveyttä edistävän toiminnan vaikutukset näkyvät yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan terveytenä ja hyvinvointina. Toiminta on aina sidoksissa asetettuihin tavoitteisiin. Ensin on tunnistettava, mitä on terveys, jota pyritään edistämään. (Savola, ym. 2005, 8-10.) Tärkeää on myös ottaa huomioon yksilön kehitys- ja elämänvaihe sekä ympäristö ja kulttuuri, jossa yksilö elää. Terveiden edistämisen sisällön ja käytettävien työtapojen tulee sopia aikaamme ja ihmisten yksilöllisiin elämäntapoihin. (Pietilä, Hakulinen, Hirvonen, Koponen, Salminen & Sirola 2002, 36.) Tässä opinnäytetyössä olemme käyttäneet seuraavissa kappaleissa käsiteltäviä ohjausmenetelmiä terveyden edistämiseen.

2.1 Ohjaus

Ohjaus määritellään ohjauksen antamiseksi, kuten käytännöllisen opastuksen antamiseksi. Ohjauksella voidaan tarkoittaa asiakkaan johtamista tai johdattamista johonkin tai hänen toimintaansa vaikuttamista. Ohjaus pyrkii edistämään ohjattavan kykyä ja aloitteellisuutta ja se on luonteeltaan vuorovaikutuksellista. (Kyngäs, Kääriäinen, Poskiparta, Johansson, Hirvonen & Renfors 2007, 25.) Siihen kuuluu ihmisten kohtaaminen, keskustelu, kuuntelu, läsnäolo ja kasvatuksellinen tuki (Kalliola, Kurki, Salmi & Tamminen-Vesterbacka 2010, 9).

Hyvin onnistuneella ohjauksella pystytään vaikuttamaan ihmisten terveyteen ja sitä edistävään toimintaan sekä laajemmassa mittakaavassa katsottuna koko kansantalouteen. Ohjausta annetaan tilanteissa, joissa keskustellaan tavoitteellisesti ohjattavan tilanteeseen liittyvistä asioista. Ohjaus on ongelmanratkaisua, ohjattavan omien kokemusten erittelyä ja niistä oppimista. (Kääriäinen & Kyngäs 2006.)

Ohjaus on onnistunutta, kun ohjaajalla on hyvä itsetuntemus ja valmiudet kehittää omaa toimintaansa. Ohjaajan tulisi osata suunnitella, toteuttaa ja arvioida erilaisia toiminnallisia kokonaisuuksia. Ohjauksen myötä opitaan itsearviointia, yhteistyötä, vuorovaikutustaitoja, taitoja ja teoreettisia tietoja. Ohjaajan tärkein työväline on hänen oma persoonansa. (Kalliola, ym. 2010, 12-14.)

Ohjausprosessi on samankaltainen, oli kyseessä sitten yksilö- tai ryhmäohjaus. Ohjausprosessi käsittää koko ohjaustoiminnan laajaa kokonaisuutta. Ohjausprosessi alkaa tavoitteen asettamisesta, jonka jälkeen tehdään suunnitelma. Suunnitelma vastaa kysymyksiin missä, mitä, miksi, kenelle, koska ja miten. Menetelmän valinnassa huomioon otetaan kohderyhmä. Toimintaa toteutetaan tehtyjen suunnitelmien perusteella. Toteutusvaiheen jälkeen kerätään palaute, jonka jälkeen arvioidaan oman ohjauksen toimivuutta. (Kalliola, ym. 2010, 77-78.)

2.2 Ryhmäohjaus

Käytimme opinnäytetyöhömme sisältyvässä ensiapuohjauksessa ohjausmenetelmänä ryhmäohjausta. Ryhmäohjaus on yksilöohjauksen ohella yksi käytetyimpiä ohjausmenetelmiä. Ryhmäohjausta annetaan erikokoisissa ja eri tarkoitusta varten kootuissa ryhmissä. Ryhmäohjausta suunniteltaessa otetaan huomioon ohjattavan ryhmän elinkaari ja suuruus. Toiminta on tavoitteellista ja on tärkeää, että ryhmäläiset ovat selvillä tavoitteistaan ja annetuista tehtävistä. Ryhmässä yhteinen tietoisuus tavoitteista ja tehtävistä lisää osallistujien tunnetta siitä, että he kuuluvat ryhmään. Hyvin toimivassa ryhmässä jäsenten ajatuksia ja mielipiteitä kuunnellaan ja annetaan tilaa erilaisille näkemyksille ja erilaisuudelle. (Kyngäs, ym. 2007, 104-112.)

Ihmiset voidaan jakaa tunne-, tekijä- ja ajattelijatyyppeihin. Oppiminen tapahtuu kaikilla eri tavoilla ja sitä varten tarvitaan myös erilaisia menetelmiä. (Turunen 1999, 148-150.) Oppiminen tapahtuu näkemällä, kuulemalla, liikkumalla tai koskettamalla eli visuaalisesti, auditiivisesti, kinesteettisesti tai taktuaalisesti. Moni meistä käyttää oppiessaan kaikkia näitä tapoja, mutta usein jokin näistä oppimistyyleistä on vallitsevin. Esimerkiksi visuaalinen oppija näkee kuvia ja kaavioita opittavasta asiasta. Hän saattaa näkömuistinsa avulla muistaa luetun tekstin. Auditiivinen oppija kuuntelee ja muistaa kuulemansa hyvin tarkasti, ikään kuin kasettina päänsä sisällä. Kinesteettisellä oppijalla on usein tapana liikkua ja käyttää käsiään opitellessaan uusia asioita. Taktuaalinen oppija oppii itse tekemällä ja koskettamalla, käytännönläheisesti. Kouluun tullessaan lapsi on usein kinesteettinen oppija. Tämän päivän koulumaailma suosii sen sijaan auditiivista ja visuaalista oppimista. Kinesteettiset oppijat koetaan koulussa usein levottomuutta aiheuttaviksi oppilaisiksi, koska heidän tapaansa oppia ei

oteta huomioon. (Jarasto & Sinervo 1999, 150.) Juuri tämän vuoksi huomioimme ohjauksessa eri oppimisen muodot ja käyttää antamassamme ohjauksessa luentomateriaalin lisäksi kuvia ja käden taitojen opettelua. Erilaisten oppimis- ja työskentelytyylien ymmärtäminen ja hyödyntäminen edistää ryhmäohjauksen tavoitteiden saavuttamista. Samalla lisääntyvät yksilöiden itseluottamus, työn ilo, kyky oppia ja luoda uutta. (Jarasto, ym. 1999, 152.)

Ohjaajan vastuulla on ryhmän toimivuus ja turvallisuus. Ohjaajan tehtäviin kuuluu huolehtia vuorovaikutuksen toimivuudesta, työnjaon organisoinnista ja resursseista. Hän myös välittää tietoa ja antaa palautetta ryhmäläisille. Ryhmäohjauksessa ohjaajan pyrkimys on edesauttaa ryhmäläisiä ymmärtämään oppimansa asian yhteys arkipäivän toimintoihin ja heidän kykyään soveltaa sitä. Tämän mahdollistaa ryhmän yhteinen pohdinta oppimastaan asiasta. (Kyngäs, ym. 2007, 108.)

2.3 Toiminnallisuus osana ohjausta

Ohjausmenetelmänä toiminnallinen ohjaus on tavoitteellista. Ajattelu kehittyy toiminnan kautta. Toiminnallisuus ohjauksessa on luonteeltaan vuorovaikutuksellista ja siinä tähdätään opiskelijoiden persoonallisuuden kehityksen edistämiseen laadittujen tavoitteiden mukaan. Toiminnallisuudella on opiskelijoihin osallistava vaikutus. Toiminnallinen oppiminen on kokonaisvaltaista toimintaa, johon liittyy läheisesti tekeminen, kokeminen ja reflektointi. (Jeronen, Välimaa, Tyrväinen & Maijala 2009, 111-113.)

Ohjauspäivinä ensiapukoulutuksen ohjauksessa korostimme toiminnallista työtettä kohderyhmän huomioiden. Toiminnallisuuden myötä on mahdollista tarjota opiskelijoille mukavaa yhdessäoloa ja onnistumisen elämyksiä. Nuoret saavat aktiivista toimintaa, jossa on mahdollisuus käyttää aivojen lisäksi vaikkapa käsiä ja jalkoja. Toiminnallisuus opetuksessa virittää nuoren halua oppia, aktivoi työskentelemään tavoitteellisesti, tukee oppilaiden keskeistä vuorovaikutuksessa tapahtuvaa oppimista, edistää kykyä toimia rakentavassa yhteistyössä sekä vastuun kantamista toisista. (Jeronen, ym. 2009, 119-120.)

2.4 Havainnollistamiseen pyrkivä ohjaus

Ohjauksessa havainnollitimme teoriaa käytännön esimerkkien avulla. Näytimme itse kunkin harjoituksen kohdalla demonstroiden opiskelijoille kuinka tulisi toimia. Mukana meillä oli painelupuhalluksen harjoittelemiseen soveltuvia nukkeja sekä musiikkia, jonka avulla painelupuhallusrytmi selkeytyi. Haavojen ja murtumien ensiapua havainnollitimme mukanaamme tuomilla sidoksilla sekä välineillä, joita löytyy jokaiselta ensiapupakkauksen puuttuessa, kuten vaatteita. Näin opiskelijat saivat käyttää, myös luovuuttaan pohtiessaan mitä välineitä voi hyödyntää. Lisäksi havainnollitimme teoriaa kuvien avulla. Suurin osa

taidoista opitaan tekemisen kautta. Alussa oppiminen perustuu havainnointiin, mallin ottamiseen ja sen jäljittelyyn. Hannu Salakarin mukaan virheet kuuluvat oppimiseen ja niillä on oppimisen kannalta erittäin tärkeä rooli. (Salakari 2010, 81.) Selkeä malli edesauttaa taitojen oppimista tekemällä siitä opiskelijalle konkreettisempaa. Ohjaajan tehtävä on antaa malleja ja niillä on etenkin oppimisen alkuvaiheessa suuri merkitys. (Salakari 2007, 71-73.)

Ihminen oppii omista havainnoistaan, joista hän muodostaa mielikuvia ja käsitteitä. Käsitteiden ja mielikuvien välille muodostuu yhteyksiä. Nämä yhteydet kertovat ihmiselle, mitä jostakin tietystä asiasta voi seurata, mitä varten jokin asia on ja mistä se on koostunut. Tämän vuoksi tiedon opettamisessa tulisi olla jokin havainnollisuus, eli kokemuksellisuus, joka on tiedon perusta. Havainnollisuus on monesti toiminnallisuutta ja ne kulkevat tällöin käsi kädessä. (Turunen 1999, 129-130.)

2.5 Vuorovaikutus

Ohjauksessa lähestyimme nuoria rennosti käyttämällä helposti lähestyttävää puhekieltä. Kiinnitimme huomiota avoimeen olemukseen elekielen sekä katsekontaktien avulla. Vuorovaikutus on ihmisten välistä viestintää, joka voi olla muutakin kuin sanallista. Vuorovaikutus voi olla tietoista tai tiedostamatonta. Esimerkiksi kehon kieli, eleet, läheisyys ja etäisyys sekä kuunteleminen ovat vuorovaikutusta. Ammatillisesta vuorovaikutuksesta puhutaan silloin, kun vuorovaikutustaitoja käytetään työvälineenä. Ammatillisessa vuorovaikutuksessa ollaan tietoisia vuorovaikutustaitojen merkityksestä. (Laine, Ruishalme, Salervo, Sivén & Välimäki 2009, 231-232.)

Joillakin asioilla on erityinen merkitys vuorovaikutustilanteissa. Näitä ovat esimerkiksi ihmisen tapa kätellä, tapa katsoa toista silmiin, äänenpainon käyttö, puheen kuuluvuus ja selkeys, rauhallisuus tai levottomuus, ihmisen liikehdintä puhuessaan ja kiinnostuksen ilmaiseminen toisen puhetta kohtaan. (Laine, ym. 2009, 232.)

3 ENSIAPU

Ensiapu on loukkaantuneelle tai sairastuneelle tapahtumapaikalla annettavaa apua. Ensiavulla pyritään turvaamaan autettavan peruselintoiminnot ja estämään hänen tilansa paheneminen. Ensiavussa pyritään ensisijaisesti turvaamaan autettavan hapensaanti, eli hengitys ja verenkierto ja antamaan henkeä pelastavaa ensiapua eli hätäensiapua ennen ammattiavun saapumista. Ihmisen elintoiminnoille on välttämätöntä, että solut saavat jatkuvasti happea. Jos hapensaanti estyy hengityksen tai verenkierron vakavien häiriöiden vuoksi, elimistön solut alkavat nopeasti vaurioitua. Heikoimmin hapenpuutetta kestävät aivokudoksen solut. (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2006, 14-24.)

Ensiapu aloitetaan tapahtumapaikalla usein ilman erityisiä apuvälineitä. Hätäensiavun jälkeen selvitetään, mitä muita oireita ja vammoja autettavalla on. Ensiaputoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi haavojen sitominen, murtumien tukeminen, autettavan suojaaminen kylmältä, rauhoittaminen ja tarkkailu. (Sahi, ym. 2006, 25.)

Kun peruselintoiminnot, hengitys ja verenkierto on turvattu, on jatkettava autettavan tilan selvittämistä. Autettavan kanssa tulisi keskustella ottaen samalla huomioon, että hänen oma kertomuksensa tapahtuneesta on tärkeä. Näkemällä, koskettamalla ja kuuntelemalla saadaan arvokasta tietoa autettavan tilasta. (Sahi, ym. 2006, 27.)

Pelastuslain mukaan jokaisella on toimintavelvollisuus. Tämä merkitsee sitä, että jos saa tietää, että jokin onnettomuus on sattunut tai on mahdollisesti sattumassa, on velvollinen ilmoittamaan siitä vaarassa oleville ja viranomaisille (hätilmoituksen teko) ja ryhdyttävä pelastustoimiin omien kykyjensä mukaisesti. (Pelastuslaki 379, 2011.)

Tieliikennelaissa on säädetty laki auttamisvelvollisuudesta. Sen mukaan jokainen tien päällä liikkuva on velvollinen kuljettamaan loukkaantuneen saamaan hoitoa, jos hoidon tarve on välttämätön. Jos ajoneuvo ei sovellu turvalliseen kuljetukseen, on järjestettävä tarkoituksenmukainen kuljetus. Tieliikennelain mukaan liikenneonnettomuuteen joutunut tai siihen osallinen on velvollinen pysähtymään ja avustamaan vahingoittuneita tai avuttomaan tilaan jääneitä, sekä muutoinkin osallistumaan niihin toimenpiteisiin, joihin onnettomuus antaa aiheutta. (Tieliikennelaki 267, 1981.)

3.1 Tilanearvio

Useimmat auttamistilanteet eivät vakavuudessaan uhkaa ihmishenkeä. Useimmiten tilanteessa on kyse loukkaantuneesta tai sairastuneesta, joka tarvitsee apua ja tukea. Usein pelkät neuvot ja ohjeet riittävät avun tarvitsijalle. Auttamistilanteita voi kuitenkin kohdata missä vain liikkueensa. Tällöin nopeat auttamismenetelmät ovat tarpeen. Ohjeiden tunteminen auttaa jokaista toimimaan ennen kuin ammattiapu saapuu paikalle. Onnettomuuksissa, tapaturmissa tai sairauskohtauksissa toimintaohjeet ovat samat. Auttamistilanteessa rauhallinen ja järjestelmällinen toiminta on ensiarvoisen tärkeää. Kaikki apu on aina arvokasta ja jokainen osaa tehdä jotakin erilaisissa ensiaputilanteissa. (Sahi, ym. 2006, 21.)

Ensimmäinen paikalle saapunut tekee tilanearvion tapahtuneesta. Jos auttajia on useita, kokenein johtaa toimintaa. Johtovastuun ottaneen henkilön tulee muodostaa nopeassa ajassa tilanteen yleiskuva ja määrittää tilanteen vakavuus, sekä selvittää lisäavun ja ensiavun tarve. Katselu ja kuuntelu ovat tärkeimmät työkalut selvitettäessä, mitä on tapahtunut: onko

kyseessä onnettomuus vai sairauskohtaus, makaako ihminen maassa, liikkuuko hän, käveleekö hän vastaan, miltä hän näyttää? Johtovastuussa olevan henkilön tulisi antaa selkeitä ja yksityiskohtaisia ohjeita muille, jotta he pystyvät toimimaan. (Sahi, ym. 2006, 22.)

Tilannearvion mukaan toiminen:

- Ota rohkeasti ohjat käsiisi.
- Selvitä, mitä on tapahtunut ja missä olet.
- Selvitä, onko kysymyksessä onnettomuus vai sairauskohtaus.
- Päättele, onko tilanne vakava, ja hälytä tarvittaessa apua hätänumerosta 112.
- Arvioi nopeasti mahdolliset lisäonnettomuuksien riskit.
- Huolehdi omasta, autettavien ja muiden turvallisuudesta
- Tarkista, tarvitseeko joku autettavista hätäensiapua.
- Pyydä paikalla olevia auttamaan ja anna heille toimintaohjeita.
- Seuraa tilannetta ja ohjaa auttajia ammattiavun tuloon saakka. (Sahi, ym. 2006, 22.)

3.2 Hätäilmoitus

Hätäilmoitus tehdään heti, kun auttamistilanteessa todetaan ammattiavun tarve. On kuitenkin muistettava, että auttamistilanteet ovat erilaisia, jolloin toimintajärjestys voi muuttua. Hätäilmoitus tehdään yleiseen hätänumeroon 112. Soittajan tulisi mieluiten olla henkilö, joka on nähnyt tilanteen, jotta välttyään välikäsiltä. Arvion ja päätöksen lisäavusta ja avun laadusta tekee hätäkeskuksen päivystäjä. Ammattitaitoiset hätäkeskuspäivystäjät kysyvät tarvittavat kysymykset ja antavat neuvoja sekä opastavat soittajaa, kunnes ammattiapu saapuu paikalle. (Sahi, ym. 2006, 23.)

Hätänumeroon 112 soittaessa tulee toimia seuraavasti:

- Kerro lyhyesti, mitä on tapahtunut.
- Anna tarkka osoite (kunta, katuosoite, kerros- tai omakotitalo)
- Varaudu siihen, että päivystäjä haluaa keskustella myös apua tarvitsevan henkilön kanssa.
- Älä sulje puhelinta ennen kuin olet saanut luvan.
- Huolehdi tarvittaessa opastuksesta ja siitä, että kulkureitti on selvä.
- Pidä puhelin vapaana, koska soittajalle saatetaan soittaa matkalla olevasta yksiköstä lisätietojen saamiseksi.
- Soita uudelleen 112, mikäli autettavan tila oleellisesti muuttuu ammattiauttajien odottamisen aikana. (Sahi, ym. 2006, 23.)

3.3 Hätäensiaputoimenpiteet

Autettava tutkitaan hätäensiapua varten. Ensiksi selvitetään onko hän tajuissaan vai tajuton. Selvitetään, hengittääkö autettava normaalisti ja ovatko hengitystiet auki. Seuraavaksi tutkitaan verenkierron riittävyys. Jos autettava on selkeästi tajuissaan, kädet tuntuvat lämpimiltä ja iho on normaalin värinen, verenkierto on riittävä. Sitten tarkistetaan onko autettavalla näkyviä verenvuotoja ja onko hänellä uhkaavan sokin oireita. (Sahi, ym. 2006, 25.)

3.3.1 Hätäensiaputoimenpiteiden kulku

1. Tarkista, onko autettava tajuissaan. Selvitä ensimmäiseksi, onko autettava hereillä tai herätettävissä esimerkiksi äänekkäästi puhuttelemalla ja ravistelemalla. Jos hän ei vastaa puhutteluun, eikä herää, hän tarvitsee ammattiapua hätäensiavun lisäksi. (Sahi, ym. 2006, 25-27.)
2. Tarkista, hengittääkö autettava ja ovatko hengitystiet auki. Avaa hengitystiet taivuttamalla autettavan päätä taaksepäin. Katso liikkeuko rintakehä, kuuluuko hengityksestä ääntä ja kokeile ihoasi vasten tuntuuko ilmavirtausta. Jos autettava hengittää normaalisti mutta on tajuton, käännä hänet kylkiasentoon hengityksen turvaamiseksi ja varmista, että hengitys jatkuu. Jos autettava ei hengitä normaalisti hengitysteiden avaamisen jälkeen ja on tajuton, aloita elvytys nopeasti. Jos autettava ei herää, hengitys ei käynnisty tai hän tekee haukkovia hengitysliikkeitä, tulee välittömästi aloittaa painelu-puhalluselvytys. (Sahi, ym. 2006, 25-27.)
3. Tarkista näkykö autettavalla verenvuotoja ja onko hänellä uhkaavia sokin oireita. Jos autettava vuotaa runsaasti, aseta hänet makuulle ja tyrehdytä vuoto nopeasti. (Sahi, ym. 2006, 25-27.)

Kun peruselintoiminnot, hengitys ja verenkierto ovat turvattu, jatketaan autettavan tilan selvittämistä mahdollisesti keskustelemalla hänen kanssaan. Autettavan tilaa kartoittaessa voi kysyä esimerkiksi kivun tunteista kehossa, muista oireista kuten hengitysvaikeus, pahoinvointi, huimaus, jano, kuume tai kylmän tunne sekä onko autettavalla aiemmin todettuja sairauksia ja niihin lääkityksiä. Hätäensiavun jälkeen tehtävillä ensiavun jatkotoimenpiteillä ei yleensä ole kiire. On huomioitava, että loukkaantuneella voi olla useita vammoja samanaikaisesti. Tärkeää on tilanteen rauhoittaminen, tarkkailu ja toiminta ammattiavun tulon saakka. (Sahi, ym. 2006, 27.)

3.4 Tajuttomuus

Tajunnan häiriöt voivat kehittyä nopealla tai hitaalla aikavälillä. Tämän vuoksi auttajan tulee seurata autettavan tajunnassa tapahtuvia muutoksia kunnes vastuu autettavasta siirtyy ammattiauttajalle. Tajuttomuuden syitä voivat olla mm. hapen puute, myrkytys, liian matala tai korkea verensokeri, aivokalvontulehdus, aivoverenkierron häiriöt, epilepsia, vakava infektio tai pään vammat. (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2007, 53.)

Tajuton henkilö on tukehtumisvaarassa, koska nielun lihakset ovat tajuttomalla veltot ja kieli pyrkii painumaan nieluun. Erityisesti tukehtumisvaara on silloin, jos tajuton makaa selällään tai pää on etukenossa. Henkilö luokitellaan tajuttomaksi silloin, jos häntä ei saada hereille puhuttelemalla ja ravistelemalla, mutta hän hengittää. Tajuton on aina käännettävä kylkiasentoon. (Sahi, ym. 2007, 54.)

Nosta autettavan toinen käsi rinnan päälle ja toinen käsi yläviistoon kämmenpuoli ylöspäin.

Nosta autettavan takimmainen polvi koukkuun. Tartu kiinni autettavan hartiasta sekä koukussa olevasta polvesta ja käännä hänet kylkiasentoon.

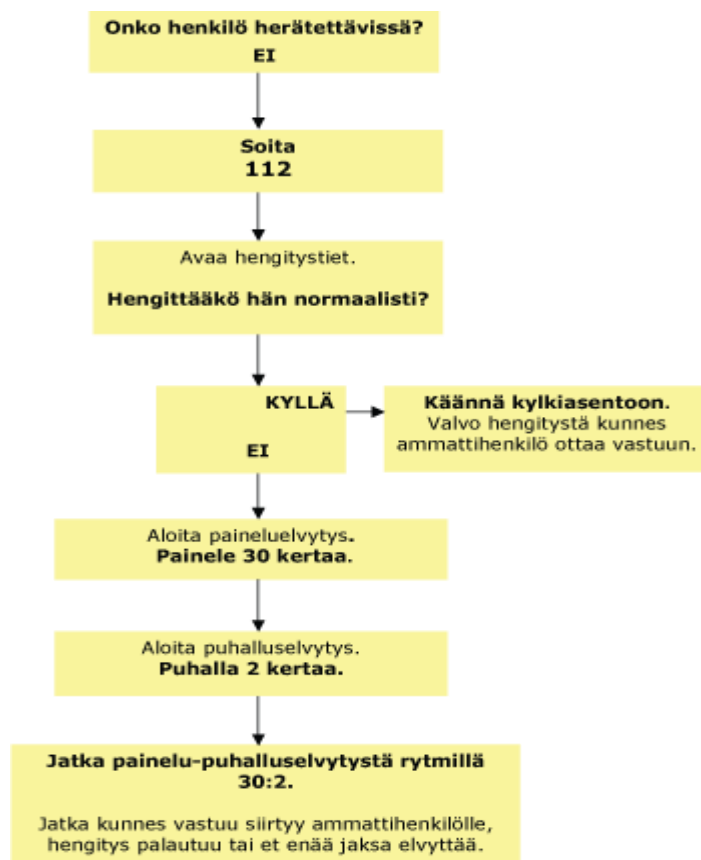

Aseta käsi posken alle kämmenselkä ylöspäin. Jätä päällimmäinen jalka suoraan kulmaan. Varmista pään asento siten, että hengitystiet pysyvät auki. (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen. 2007.)

Kuva 1 Tajuttoman siirto kylkiasentoon

3.5 Painelu-puhalluselvytys

Painelu-puhalluselvytys (PPE) aloitetaan välittömästi, jos autettava ei herää eikä hengitä. Painamalla rintalastaa saadaan rintakehän ja sydämen sisäinen paine vaihtelemaan, jolloin veri kiertää suonistossa. (Ikola 2007, 24.) Painelu-puhalluselvytyksessä autettava asetetaan selälleen tukevalle alustalle ja auttaja menee polvilleen hänen viereensä. Toisen käden kämmen asetetaan keskelle rintalastaa ja toinen käsi sen päälle. Käsivarret pidetään suorina ja hartiat kohtisuoraan henkilön rintakehän yläpuolella. Rintalastaa painellaan kolmekymmentä kertaa mäntämäisellä liikkeellä, jossa paineluvaihe on yhtä pitkä kuin kohoamisvaihe. Kolmenkymmenen painalluksen jälkeen jatketaan puhalluselvytyksellä. Painelu-puhalluksen rytmi on 100 painallusta minuutissa. Toisen käden kahdella sormella kohotetaan leuan kärkeä ylöspäin ja taivutetaan toisella kädellä päätä taaksepäin otsaa painaen. Sieraimet suljetaan otsaa painavan käden etusormella ja peukalolla. Auttaja vetää keuhkonsa täyteen ilmaa ja painaa huulensa tiiviisti autettavan suulle. Auttaja puhalttaa ilmaa kaksi kertaa. Puhallukset ovat noin sekunnin mittaisia eivätkä ne saa olla liian voimakkaita. Rintakehän joustavuuden ansiosta uloshengitys tapahtuu itsestään. Puhallettava ilmamäärä on riittävä, kun autettavan rintakehä kohoaa. Jos elvytystilanteessa on useampi auttaja, elvytys toteutetaan aina kuitenkin yksin elvyttäen noin kahden minuutin ajan, jonka jälkeen elvytysvuoro siirtyy toiselle. (Sahi, ym. 2006, 64-65.)

Kuva 2 Elvytyskaavio (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2006.)

3.6 Haavojen ja verenvuodon ensiapu

Verenvuodon syynä on tavallisesti vamma tai jokin vakava sairaus. Iskun voimakkuudesta tai aiheuttajasta riippuu, miten laajasti tai syvästi iho ja sen alaiset kudokset ovat vaurioituneet. Haava on ihon tai limakalvon vaurio, johon voi liittyä myös syvempien kudosten tai sisäelinten vaurio. Verenvuoto voi olla ulkoinen, näkyvä verenvuoto tai sisäinen verenvuoto, jolloin vuoto tapahtuu kudoksiin tai elimistön onteloihin. Vierasesineitä ei poisteta haavasta ensiavun yhteydessä, mikäli esineen paikalle jättäminen ei vaikeuta hengitystä. Vamma-alue pidetään mahdollisimman liikkumattomana kohoasennossa, jolloin verenvuoto, turvotus ja kipu vähenevät. Verenvuoto tyrehdytetään painamalla vuotokohtaa esimerkiksi sormella, kädellä, nenäliinalla tai muulla vastaavalla. Haava-alue suojataan sidoksella ja vammautunut raaja nostetaan kohoasentoon. (Sahi, ym. 2006, 72-73.)

3.6.1 Verenvuodon tyrehtyttäminen sidoksin

Painesidettä käytetään, kun verenvuotoa ei saada muilla keinoilla pysähtymään, esimerkiksi valtimoperäisessä verenvuodossa. Vuotokohdan päälle asetetaan suojaside, jonka päälle asetetaan painoksi 1-2 siderullaa tai jokin muu painona toimiva esine, esimerkiksi

tulitikkuaski. Suojaside ja paino kiinnitetään painesiteeksi sitomalla ne tukevasti joustositeellä, huivilla tai muulla liinalla. Paineside ei saa kiristää. (Sahi, ym. 2006, 76-77.)

Kiristyssidettä tarvitaan, jos raaja on leikkautunut irti tai siinä on laaja tai monesta kohtaa vuotava murskavamma. Lisäksi sitä tarvitaan jos vuodon pysäyttäminen ei ole muilla keinoilla mahdollista. Kiristysside asetetaan vuotokohdan yläpuolelle. On tärkeä muistaa, että luuydin vuotaa runsaasti eikä kiristysside tyrehdytä vuotoa luun sisällä. Autettava asetetaan makuulle, raaja pidetään kohoasennossa ja suuria suonia painetaan kädellä. Kiristyssiteeksi kelpaa mikä tahansa nopeasti saatavilla oleva, riittävän pitkä, vahva ja vähintään kymmenen senttimetriä leveä kangas. Esimerkiksi pitkähihainen paita tai kaulaliina käy. Siteeseen tehdään yksinkertainen solmu ja solmun päälle asetetaan kapula tai kapulan mallinen esine, joka voi olla puhelin, muovipullo, tai jokin muu vastaava. Esine sidotaan kiinni kaksinkertaisella solmulla ja kierretään niin kireälle, että verenvuoto lakkaa. Autettavaa seurataan ammattiavun tuloon saakka. (Sahi, Castrén, Helistö & Kämäräinen 2007.)

3.6.2 Nenäverenvuoto

Nenäverenvuoto on peräisin nenän limakalvon verisuonista. Vuotokohta voi olla joko laaja-alainen verestys limakalvoilla tai verisuoni, joka on revennyt. Yleensä vuodon aiheuttaa mekaaninen tekijä kuten niistäminen, aivastus, nenän kaivaminen, saunominen tai nenään kohdistunut isku. Tavallinen vuodon syy on, myös limakalvon heikentyminen kuivumisen tai tulehduksen yhteydessä. (Saarelma 2011.)

Kaikissa tapauksissa ensiapu nenäverenvuotoon on yksinkertainen. Nenä tyhjenetään niistämällä ja vuotava sierain puristetaan kiinni painamalla nenän sivua väliseinää vasten vähintään 10 minuuttia yhtämittaisesti. Autettava asetetaan istumaan etukumaraan asentoon, jolloin estetään veren valuminen nieluun. Vuodon tyrehtymistä voidaan edistää jääpussin tai jonkin muun kylmän asettamalla niskaan tai otsalle. Jos verenvuoto ei lakkaa 10 minuutin aikana, tyhjenetään nenä uudelleen niistämällä ja sieraimen asetetaan vanutuppo. Sierain puristetaan uudestaan kiinni 15 minuutin ajaksi. Jos vuoto ei tämän jälkeen lopu, autettava täytyy viedä lääkäriin. (Saarelma 2011.)

3.7 Palovammat

Palovamma on lämmön tai syövyttävän kemiallisen aineen aiheuttama kudostuho, jossa iho ja mahdollisesti myös ihonalaiset kudokset vaurioituvat. Palovammat luokitellaan laajuuden ja syvyyden mukaan. Vamma voidaan todeta pinnalliseksi ensimmäisen ja toisen asteen vammaksi säilyneen tunnon, kosteuden ja karvoituksen perusteella. Ensimmäisen asteen palovammassa kudostuho rajoittuu ihon pintakerrokseen. Palovamman aiheuttaa tällöin

esimerkiksi aurinko tai kuuma neste. Iho on pinnalta kuiva, punoittava ja arka kosketukselle. Siinä on kirvelevää kipua ja rakkuloita ei esiinny. Toisen asteen palovammassa palanut alue ulottuu ihon syvempiin pintakerroksiin. Palovamman aiheuttaa esimerkiksi kuuma vesi, höyry, tai öljy. Ihon pinnalle muodostuu rakkuloita, joiden muodostuminen saattaa kestää vuorokausia. Vammasta voi irrota ihon ulointa kerrosta ja se voi olla erittäin kivulias. Kolmannen asteen palovamma ulottuu kaikkien ihokerrosten läpi, mutta voi ulottua myös syvempiin kudoksiin. Palovamman aiheuttaa esimerkiksi tuli, sähkö tai sula metalli. Vaurioalue on kuiva, eikä se aisti kipua, koska hermopäätteet ovat vaurioituneet. Iho on väriltään harmaa, helmenvalkoa tai tumma, hiiltynyt. (Sahi, ym. 2006, 96-97.)

Pinnallisten palovammojen ensiapuna jäädytetään palovammaa välittömästi juoksevan, viileän veden alla tai vesiastiassa 10-20 minuuttia. Viileä vesi estää palovamman leviämisen syvempiin ihokerroksiin. Rakkuloita ei pidä puhkoa, jotta epäpuhtauksia ei pääse kudoksiin. Vaurioalueen päälle on myös mahdollista laittaa palovamman hoitoon tarkoitettu voideside. (Sahi, ym. 2006, 97.)

Jatkohoitoa palovamma vaatii, kun se on kämmentä suurempi toisen asteen palovamma, palovamma on syvä ja sijaitsee käsien tai kasvojen alueella, kyseessä on kolmannen asteen palovamma, palovamma on hengitysteissä tai, jos palovamman saanut on vanhus tai lapsi. Näissä tapauksissa palovammat vaativat välitöntä hoitoa, ja annettava hoito on kussakin tapauksessa erilaista. Esimerkiksi sähköpalovamman saaneen henkilön hoidossa on varauduttava elvytykseen. Jos taas palovamma on kasvojen alueella, tai hengitys on vaikeutunut, autetaan henkilö puoli-istuvaan asentoon. Jos iholle on joutunut syövyttävää ainetta, huuhdellaan ja pestään iho perusteellisesti. Iholle kiinni palanutta ainetta ei saa yrittää irrottaa, eikä palaneita vaatteita saa riisua. (Sahi, ym. 2006, 98.)

3.8 Murtumat

Liikunta- ja tukielinten vammat syntyvät tavallisesti putoamisen, kaatumisen, iskun tai iskeytymisen seurauksena. Luunmurtumiin liittyy aina verenvuotoa. Murtuman yhteydessä voivat vaurioitua myös lihakset, verisuonet, luuydin, hermot ja nivelsiteet. Murtumien oireita ovat paikallinen kipu, turvotus vamma-alueella, näkyvä virheasento tai epänormaali liikkuvuus ja haava avomurtumassa. (Sahi, ym. 2006, 84.)

Ensiapuna luunmurtumissa tajuton normaalisti hengittävä autettava käännetään kyljelleen. Vamma-aluetta ei saa liikuttaa ellei se ole välttämätöntä. Erytistä varovaisuutta tulee noudattaa, mikäli epäillään selkärankavammaa. Näkyvä verenvuoto tyrehdytetään ja murtuma-alue suojataan mahdollisimman puhtaalla peitinsiteellä. Verenvuotoa tyrehdyttäessä ei kiinnityssidettä saa kiertää raajan ympäri, sillä raaja turpoaa ja side saattaa

estää verenkierron. Vamma-alue tuetaan liikkumattomaksi. Vältetään liikuttelemasta autettavaa. Jos joudutaan lastoittamaan raaja jossa on asentovirhe, asentovirhe oikaistaan vetämällä varovaisesti raajaa hitaasti pituussuunnassa. Tämän jälkeen raaja tuetaan. Autettavan tilaa seurataan ammattiavun tuloon asti. (Sahi, ym. 2006, 84.)

Rannemurtuma on aikuisten yleisin murtuma. Rannemurtumissa ranteen seutua ja kämmenluita tuetaan riittävällä kolmioliinalla, kaulaliinalla tai huivilla. Käsi tuetaan mahdollisesti käytössä olevalla rannelastalla ja kiinnitetään kolmioliinalla. Autettava toimitetaan hoitoon. (Sahi, ym. 2006, 85.)

Olkavarren ja solisluun murtumat syntyvät useimmiten kaatumisen tai suoran iskun seurauksena. Näiden murtumien ensiapuna käsi tuetaan kolmioliinalla ja sidotaan toisella liinalla kiinni vartaloon. Autettava toimitetaan hoitoon. (Sahi, ym. 2006, 85.)

Jalkaterän tai nilkan murtuma tuetaan varpaista polviin ulottuvalla lastalla. Säären ja polviseudun murtumissa tuen pitää ulottua lonkkaan asti. Murtunut jalka voidaan tukea myös sitomalla tuen terveeseen jalkaan. (Sahi, ym. 2006, 86.)

Reisiluun murtumassa verenvuoto voi aiheuttaa sokin. Autettava tarvitsee silloin nopeasti ammattiapua. Reisiluunkaulan murtuma on kivulias, mutta verenvuoto on vähäistä. Murtumaa ei tarvitse lastoittaa. Reisiluun murtuman ensiapuna voidaan sitoa murtunut raaja terveeseen raajaan. Mikäli autettava joudutaan kuljettamaan, murtuma lastoitetaan reiden ulkopuolelta jalkapohjasta kainaloon ulottuvalla lastalla ja reiden sisäpuolelta jalkapohjasta nivustaipseeseen ulottuvalla lastalla. (Sahi, ym. 2006, 86.)

4 OHJAUSTAPAHTUMAN TOTEUTUS

4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

NOPS-hankkeeseen kuuluva opinnäytetyömme on luonteeltaan toiminnallinen. Aluksi kartoitimme NOPS-hankkeen tavoitteet sekä kohderyhmän. Näiden pohjalta järjestimme TANO-tapahtuman tukemaan opiskelijoiden työterveellisyyttä ja -turvallisuutta. Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto ammattikorkeakoulun tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, toiminnan järjestäminen tai sen järjeistäminen. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapana voi olla esimerkiksi jokin ammatilliseen käytäntöön suunnattu ohjeistus tai jonkin tapahtuman toteuttaminen. Tällöin työssä yhdistyvät käytännön toteutus sekä sen raportointi. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.)

4.2 Määrällinen tutkimusmenetelmä

Käytämme opinnäytetyössämme määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Määrällinen tutkimusmenetelmä on mittaavaa, tilastollisesti ilmoitettavaa, numeraalista tietoa. Numeroiden avulla täsmennetään, selitetään, perustellaan tai kuvaillaan toiminnalliseen opinnäytetyöhön liittyvää aihepiiriä, ideaa tai yksityiskohtaa. Aineiston keräämisen voi toteuttaa kohteesta riippuen sähköpostitse, puhelimitse tai suoraan kohdehenkilöiltä. (Vilka, ym. 2003, 58.)

Määrällinen tutkimus kohdentuu muuttujien mittaamiseen, tilastollisten menetelmien käyttöön ja muuttujien välisten yhteyksien tarkasteluun. Muuttujat voivat olla riippumattomia eli selittäviä, kuten vastaajien taustatiedot. Muuttujat voivat toisaalta olla riippuvia eli selitettäviä, kuten vastaajan tyytyväisyys jotakin asiaa kohtaan. Määrällisessä tutkimuksessa yleensä oletetaan, että aineisto noudattaa normaalijakaumaa, jolloin aineiston analyysissa voidaan käyttää parametrisia analyysimenetelmiä. Ellei aineisto ole normaalisti jakautunut, sen analysoinnissa käytetään parametrittomia menetelmiä. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 41-42.)

Arvioimme ohjaustapahtumien onnistumista kyselylomakkeilla, jotka koostuvat erilaisista väittämistä. Väittämät ovat esitetty suljetussa muodossa, johon vastataan asteikkotyypisillä vaihtoehdoilla. Käytämme vastausten analysoinnissa apuna Likertin asteikkoa. Likertin asteikko on tavallisesti 4- tai 5-portainen järjestysasteikko, jonka toisen ääripäänä on usein "täysin samaa mieltä" ja toisena "täysin eri mieltä". Vastaaaja valitsee vaihtoehdon, joka parhaiten kuvaa hänen omaa käsitystään. (Heikkilä 2008, 52-53.)

Alku- ja loppukartoituskyselyissä opiskelijoiden ensiapuosaamista mitattaessa käytimme 3 - portaista järjestysasteikkoa, jossa vastausvaihtoehtoina olivat "oikein", "väärin" tai "en tiedä" (Liite 2). Nops -hankkeen laatimassa loppukartoituskyselyssä, jossa mitattiin opiskelijoiden mielipiteitä ohjaustapahtuman onnistumisesta, käytettiin 5-portaista järjestysasteikkoa. Tässä kyselyssä vastausvaihtoehtoina olivat "täysin samaa mieltä", "melko samaa mieltä", "melko eri mieltä", "täysin eri mieltä" ja "en osaa sanoa" (Liite 3).

4.3 Toimintasuunnitelma

Opinnäytetyön tarkoitus	Tarkoituksena on ohjata ja neuvoa opiskelijoille ensiapua sekä arvioida ohjauksen vaikuttavuutta kyselytutkimuksen avulla.
Kohderyhmä	Keuda Järvenpään vaatetusalan opiskelijat. Luokalla on 15 opiskelijaa. Iältään he ovat 16-19-vuotiaita.
Ohjauksen tavoitteet	Tavoitteena on, että opiskelijat <ul style="list-style-type: none"> • oppivat tekemään hätäilmoituksen • tunnistavat elvytystilanteen ja kykenevät erottamaan tajuttoman elottomasta • harjaantuvat elvytystaidoissa • harjaantuvat tunnistamaan ensiapua vaativan haavan ja antamaan sen mukaista ensiapua • oppivat palovammojen sekä murtumien ensiavun periaatteet
Ohjauksen menetelmät	<ul style="list-style-type: none"> • Ryhmäohjaus • Havainnollistava teoria • Toiminnallinen oppiminen • Vuorovaikutuksellinen lähestymistapa
Ohjauksen arvioiminen	NOPS-hankkeen Työterveys- ja työturvallisuusosaaminen-kysely, ensiaputietoja käsittävä kysely

Taulukko 1 Toimintasuunnitelmataulukko

Olimme yhteydessä Keuda Järvenpään vaatetusalan opettajaan puhelimitse sekä sähköpostitse. Sovimme, että ensiapuohjaus toteutuu kahtena eri päivänä helmikuun alussa. Opinnäytetyötä ohjaavalta Laurea ammattikorkeakoulun lehtorilta saamastamme alkukartoituksesta selvisivät vaatetusalan mahdolliset tapaturmavaarat. Alkukartoituksen pohjalta valitsimme ensiapuohjauksen aihealueiksi haavojen, murtumien ja palovammojen ensiavun. Ohjauspäivää suunnitellessamme päädyimme ensimmäisenä käsittelemään hätäensiavun pääasialliset toimenpiteet ja elvytyksen, koska jokaisella on toimintavelvollisuus hätäensiapua vaativissa tilanteissa. Kohderyhmää ajatellen tahdoimme supistaa ensiavun

teorian mahdollisimman selkeäksi, helposti ymmärrettäväksi ja tiiviiksi kokonaisuudeksi. Pyrimme elävöittämään ohjausta kuvien, musiikin ja videon avulla.

Kohderyhmän opettajalta saimme tietoja opiskelijoista, tilasta jossa ohjausta pidimme sekä käytössämme olevista välineistä. Tilaksi ensiapuohjausta varten oli varattu studio. Opettajan antamien tietojen mukaan tilassa oli videotykki, jonka myötä päädyimme suunnittelemaan heille Powerpoint-esityksen ja näyttämään elvytystä käsittelevän videon sekä kuvia haavoista ja eri sitomismenetelmistä. Opettajan mukaan opiskelijoiden omassa luokassa ei ollut tietokonetta, joten varauduimme ottamalla mukaan sekä kannettavan tietokoneen että internet-mokkulan.

Koska opinnäytetyömme on luonteeltaan toiminnallinen, suunnittelimme pitävämme teoriaosuuden mahdollisimman lyhyenä ja tähtäsimme siihen, että opiskelijat saisivat oppia toimimalla itse. Laurea ammattikorkeakoululta saimme lainaksi sidostarpeita ja elvytysnukkeja, joilla opiskelijat pääsisivät harjoittelemaan taitoja osana havainnollistavaa oppimista.

Kartoitimme opiskelijoiden ensiapuosaamista alkukartoituskyselyllä (Liite 1). Lomake on NOPS-hankkeen käyttöön tehty ja sisältää vastaajan perustiedot. Sen lisäksi opiskelijat täyttivät ohjauksessa käyttämämme teorian pohjalta laaditun kyselylomakkeen. Ennen ohjaustapahtumia esitetasimme laatimamme ensiavun osaamiskyselyn (Liite 2) viidellä 16-18-vuotiaalla. Esitestausten myötä päädyimme olemaan tekemättä niihin muutoksia. Kommentit lomakkeesta olivat myönteisiä, tosin eräs kommentoi sen olevan liian pitkä. Toisen ohjauspäivän lopussa opiskelijat vastasivat loppukartoituskyselyyn, jossa kartoitettaisiin samat asiat kuin alkukyselyssä. Tämän lisäksi opiskelijat arvioivat tapahtuman onnistumista ja antamamme ohjauksen laatua (Liite 3).

Tapahtumapäivien yksityiskohtainen kuvaus ajankohtineen:

Ohjauspäivä 1, 13.2.2012	
klo 10:00	<ul style="list-style-type: none"> • Alkuesittely, TANO, NOPS-hanke • Alkukartoituskyselyt • Hätäensiapu, elvytys-, ja tajuttomuusteoria • Kylkiasento • PPE- video
klo 11:30	<ul style="list-style-type: none"> • Tauko
klo 12:00	<ul style="list-style-type: none"> • Painelu-puhalluselvytysteoria • Painelu-puhalluselvytys käytännössä,

	harjoittelu nukeilla
--	----------------------

Taulukko 2 Ensimmäisen ohjauspäivän aikataulu

Ohjauspäivä 2, 14.2.2012	
klo 10:00	<ul style="list-style-type: none"> • Haavat ja verenvuotojen ensiapu • Nenäverenvuoto • Sitomismenetelmien läpikäynti ohjauksen ja kuvien avulla
klo 11:00	<ul style="list-style-type: none"> • Palovammat ja niiden ensiapu
klo 11:30	<ul style="list-style-type: none"> • Tauko
	<ul style="list-style-type: none"> • Murtumat ja niiden ensiapu • Murtumaraajan tukeminen • Loppukyselyn täyttäminen • Lyhyt yhteenveto ohjauspäivistä, kiitokset

Taulukko 3 Toisen ohjauspäivän aikataulu

4.4 Ohjaustapahtuman toteutus

Maanantai 13.2.

Saavuimme ammattiopistolle sovittuna ajankohtana. Etsimme ryhmän opettajan, joka ohjasi meidät meille varattuun tilaan. Tila oli ammattiopiston studio, jossa piti olla tarvittavat audiovisuaaliset laitteet, eli tietokone ja videotykki. Studion tietokone ei ollut toiminnassa, mutta olimme kaiken varalta ottaneet mukaamme oman kannettavan tietokoneen ja internet-mokkulan. Valmistellessamme laitteita toimintakuntoon totesimme, että internet-mokkula ei toiminut kyseisessä tilassa. Tämän vuoksi siirryimme opiskelijoiden kanssa heidän omaan luokkaansa, jossa Powerpoint-esitys oli mahdollista esittää. Tässä luokassa taas ei ollut lattiatilaa käytännön harjoituksia varten. Päivän uudelleensuunnittelu nopeassa aikataulussa vaati meiltä improvisointia. Olimme varautuneet yhdistämään teorian ja käytännön harjoitukset valmiiksi laadittujen diojen pohjalta. Tilanpuutteen vuoksi jouduimme kuitenkin ensin käymään teoriaosion lävitse opiskelijoiden omassa luokassa, jonka jälkeen siirryimme takaisin studioon käytännön harjoituksia varten. Käytännön harjoituksia tukemaan tarkoituksenamme oli näyttää elvytysvideo. Opiskelijoiden omassa luokassa ei ollut äänentoistolaitteita, joten emme voineet näyttää videota. Tämä mahdollisti kuitenkin paremman kontaktin opiskelijoihin, sillä päädyimme esittämään elvytystekniikan heille itse.

Esittelimme ensin itsemme, koulumme sekä hankkeen, jonka osana opinnäytetyömme toteutuu. Aloitimme ensiapuohjauksen laatimiemme Powerpoint-esitysten pohjalta aiheina ensiavun perusteet, hätäilmoituksen teko, tilannearvio ja hätätoimenpiteet. Otimme heti vuorovaikutuksellisen otteen kysymällä opiskelijoilta heidän kokemuksistaan kyseisestä aiheesta ennen teoriaan syventymistä. Opiskelijat kertoivat avoimesti kokemuksistaan

ensiapuun liittyen ja siitä syntyi keskustelua koko ryhmän kesken. Muutama opiskelija kertoi joutuneensa tapaturman uhriksi ja eräs kertoi joutuneensa soittamaan kerran hätänumeroon. Eräs kuvaili koulumatkalla sattuneen tilanteen, jossa vanha nainen oli saanut kohtauksen. Ottamalla esiin kokemuksia pyrimme korostamaan aiheen tärkeyttä sekä tuomalla esiin sen yhteyden arkielämän tilanteisiin. Muutamat opiskelijoista kertoivat käyneensä ensiapukoulutuksen.

Ensimmäisen teoriaosuuden aikana huomasimme opiskelijoiden käyttäytymisestä ja ilmeistä, että heidän kiinnostuksensa aihetta kohtaan väheni välittömästi. Päättelimme, että on parempi, jos kerromme aiheista omin sanoin käyttäen heidän kieltään, helpommin lähestyttävää puhekieltä ujuttaen teorian sekaan mahdollisimman monia havainnollistavia esimerkkejä. Opiskelijoiden mielenkiinto palasi ja he kuuntelivat tarkkaavaisemmin. Emme olleet etukäteen suunnitelleet kertovamme ensiavusta omin sanoin. Tämän johdosta tilanteessa muistui mieleen paljon esimerkkejä omista kokemuksistamme, jotka elävöittivät ohjausta ja synnyttivät lisää keskustelua. Tämän mahdollisti hyvä valmistautuminen ja huolellinen tutustuminen ensiavun teoriaan.

Studiotilassa harjoittelimme kylkiasentoon kääntämistä, jota opiskelijat harjoittelivat pareittain. Kerroimme heille tilanteista, joissa he voivat joutua kääntämään ihmisen kylkiasentoon. Tästä otimme kohderyhmää ajatellen esimerkiksi juhliassa sammuneen nuoren, jolla on vaarana tukehtua omaan oksennukseensa. Kylkiasentoharjoitusten jälkeen siirryimme aiheeseen elvytyksen perusteet. Kerroimme aiheesta omin sanoin. Hygieniaa varten olimme ottaneet mukaan elvytysmaskeja. Elvytysmaskit herättivät nuorissa eettisen keskustelun tilanteista, joissa elvytettävällä voi olla eritteitä, kuten limaa tai oksennusta suussa. Osalla nuorista heräsi vastenmielinen reaktio, kun taas toiset olivat sitä mieltä, ettei tositilanteessa moinen saa olla esteenä toiminnalle.

Demonstroimme opiskelijoille painelu-puhalluselvytyksen nukella. Meillä oli kolme elvytysnukkea, joiden mukaan jaoimme opiskelijat kolmeen ryhmään. Ryhmän jokainen jäsen sai vuorollaan opetella sekä painelu- että puhaltamistekniikan. Painelurytmin oppimisen tueksi soitimme opiskelijoille samassa tahdissa kulkevan musiikkikappaleen, Bee Gees-yhtyeen Stayin' Alive:n. Opiskelijoissa tämä herätti huvittuneisuutta ja sen myötä he oppivat rytmin helposti. Osalle musiikin mukaan ottaminen toi lisää rohkeutta painelutekniikkaan.

Lopuksi teimme loppuyhteenvedon päivästä. Varmistuksena siitä, että jokainen opiskelija osaa tulevaisuudessa toimia kohdatessaan tajuttoman henkilön, asetuiimme itse tajuttoman asemaan. Jokaisen opiskelijan tuli vuorollaan toimia hätäensiaputoimenpiteiden järjestyksen mukaan. Lähes jokainen opiskelija osasi toimia ohjeiden mukaisesti. Osa unohti soittaa

hätänumeroon, mutta kaikki opiskelijat osasivat kääntää tajuttoman kylkiasentoon. Melkein kaikki osasivat aloittaa painelu-puhalluselvytyksen nukelle.

Tiistai 14.2.

Toisena ohjauspäivänä paikalla oli vain kuusi opiskelijaa, mutta myöhemmin ryhmä kasvoi vielä kahdella opiskelijalla. Muutamalla lukiopohjaisella kaksoistutkintoa suorittavalla opiskelijalla ei ollut kyseisenä päivänä koulua. Koska päivän ohjauksen sisältö ei vaatinut lattiatilaa, olimme opiskelijoiden omassa luokassa.

Aloitimme kertomalla tulevan päivän kulusta ja kysymällä, mitä edellisestä päivästä oli jäänyt mieleen. Opiskelijat kertoivat, että mieleen oli jäänyt kylkiasento, elvytys sekä painallusrytmi. Päivän aiheita olivat haavat, nenäverenvuoto, paine- ja kiristyssiteen tekeminen, palovammat, murtumat ja näiden ensiapu. Kyselimme opiskelijoiden tietämystä aiheista ennen niiden läpikäymistä. Pyysimme heitä kertomaan tapaturmariskeistä, joita he saattavat omalla alallaan työskennellessään kohdata. Ohjauksemme sisältö vastasi heidän mainitsemiaan tapaturmariskejä ja tuki heidän ymmärrystä asiaan.

Jokaisen aiheen kohdalla kerroimme eläviä esimerkkejä tilanteista, joissa opiskelijat voivat joutua antamaan ensiapua. Koska tositilanteessa ihmisellä ei todennäköisesti ole saatavilla ensiapupakkausta, halusimme esitellä opiskelijoille heillä itselläänkin mahdollisesti mukana olevia välineitä, joita he voivat hyödyntää ensiaputilanteissa. Näitä ovat esimerkiksi hiuslakkapullo, terveystide, juomapullo, kaulaliina tai jokin muu vaatekappale. Tällä tavoin ensiavun antamisesta tehtiin käytännönläheisempää ja se jäi mahdollisesti paremmin mieleen.

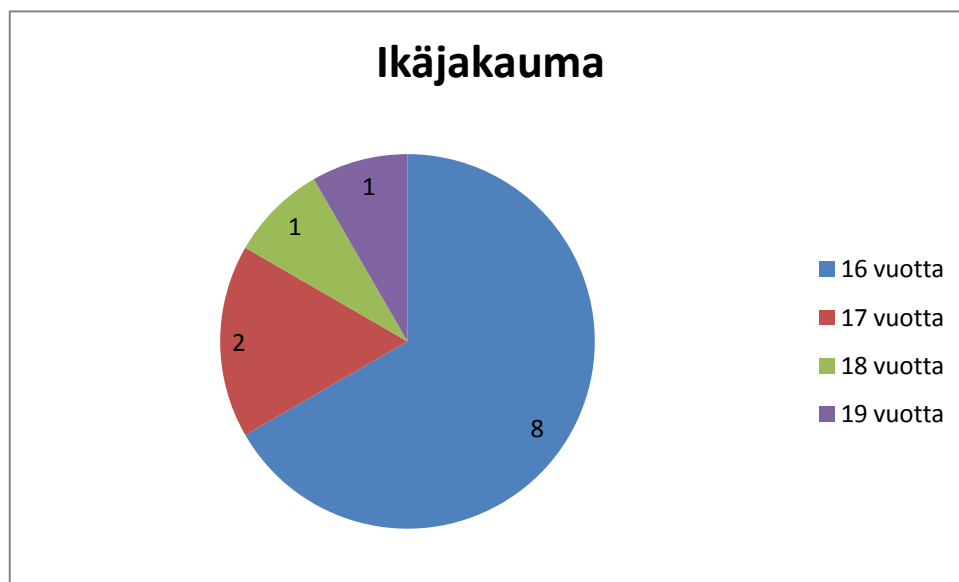
Loppukyselyjen täyttämisen jälkeen kerroimme opiskelijoille esimerkin ensiaputilanteesta, jossa auttajan ei ollut mahdollista tehdä muuta, kuin hälyttää apua ja olla läsnä. Korostimme heille rauhallisena pysymisen tärkeyttä ja tilanteeseen rohkeasti mukaan menemistä, vaikka ainoa apukeino olisikin vaikkapa kädestä kiinni pitäminen.

5 Ohjaustapahtuman arviointi

5.1 Tulokset

Ensimmäisen ohjauspäivän alussa alkukartoituskyselyn täytti yhteensä 12 opiskelijaa. Heistä kolme jätti täyttämättä ensiaputaitoja mittaavan kyselyn. Toisena ohjauspäivänä loppukartoituskyselyn täytti kahdeksan opiskelijaa. Alkukartoituksen mukaan opiskelijat olivat 16-19-vuotiaita (Kuvio 1). Kaikki opiskelijat olivat sukupuoleltaan naisia. Heidän opiskelupaikkansa oli Keuda Keski-Uudenmaan koulutusyhtymä Oy. Kaikkien perustutkinto oli

tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto. Jokainen opiskelija oli aloittanut opintonsa vuonna 2011. TANO-tapahtuma järjestettiin vastaajien oman luokan opiskelijoiden kesken aiheena ensiapuvalmius. Olemme koonneet liitteeksi loppukartoituksesta saatuja numeraalisia tuloksia (Liite 5).

Kuvio 1 Opiskelijoiden ikäjakauma alkukartoituksessa

5.1.1 Ensiaputaidot sekä motivaatio

Kyselyssä kahdeksan opiskelijaa arvioi omia ensiaputaitojaan sekä motivaatiotaan käsiteltävään aiheeseen. Väittämiin vastattiin viisiportaisella asteikolla. Vastausvaihtoehdot olivat ”täysin samaa mieltä”, ”melko samaa mieltä”, ”melko eri mieltä”, ”täysin samaa mieltä” ja ”en osaa sanoa”.

Ensiaputaitoja arvioitiin neljällä väittämällä. Väittämään ”ohjaustapahtuma lisäsi ensiaputaitojani ja valmiuksiani toimia ensiapua vaativissa tilanteissa” yhteensä kuusi opiskelijaa vastasi olevansa täysin samaa mieltä ja kaksi opiskelijaa melko samaa mieltä. Väittämään ”Ohjaustapahtuma lisäsi ensiaputietojani” seitsemän vastasi olevansa täysin samaa mieltä ja yksi vastasi olevansa melko samaa mieltä. Väittämään ”Ohjaustapahtuma sai minut pohtimaan omaa toimintaani ensiapua vaativassa tilanteessa” vastasi kolme olevansa täysin samaa mieltä ja viisi melko samaa mieltä. Väittämään ”Osasin soveltaa tapahtuman asiasisältöä ensiapua vaativassa tilanteessa” vastasi neljä olevansa täysin samaa mieltä ja kaksi melko samaa mieltä.

Motivaatiota arvioitiin neljällä väittämällä. Väittämään ”Kiinnostukseni lisääntyi tapahtuman myötä aihetta kohtaan” kolme vastasi olevansa täysin samaa mieltä, kolme melko samaa

mieltä ja kaksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat ovat tärkeitä ammattitaidolleni” kaksi vastasi olevansa täysin samaa mieltä, neljä melko samaa mieltä, yksi melko eri mieltä ja yksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Suhtaudun myönteisesti tapahtuman myötä aiheeseen” vastasi kuusi olevansa täysin samaa mieltä ja kaksi melko samaa mieltä. Väittämään ”Haluaisin kehittää valmiuttani toimia ensiapua vaativissa tilanteissa” vastasi yksi olevansa täysin samaa mieltä, neljä melko samaa mieltä, yksi melko eri mieltä ja kaksi ei osannut sanoa.

5.1.2 Tapahtuman käytännön toteutus

TANO-toiminnan käytännön toteutusta arvioitiin viisiportaisella asteikolla. Vastausvaihtoehdot olivat ”täysin samaa mieltä”, ”melko samaa mieltä”, ”melko eri mieltä”, ”täysin samaa mieltä” ja ”en osaa sanoa”.

Tapahtumassa käsiteltyjä asioita arvioitiin seitsemällä väittämällä. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat ymmärrettäviä” vastasi kuusi olevansa täysin samaa mieltä ja kaksi melko samaa mieltä. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat ajantasaisia” vastasi seitsemän olevansa täysin samaa mieltä ja yksi melko samaa mieltä. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat helposti omaksuttavia” vastasi viisi olevansa täysin samaa mieltä, yksi melko samaa mieltä ja kaksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat tarpeellisia harjoitteluluokassa työskentelyssä” vastasi kuusi olevansa täysin samaa mieltä, yksi melko samaa mieltä ja yksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat tarpeellisia työssäoppimisjaksoilla” kolme vastasi olevansa täysin samaa mieltä, kaksi melko samaa mieltä, yksi melko eri mieltä ja kaksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat tarpeellisia tulevan työni kannalta” neljä vastasi olevansa täysin samaa mieltä, yksi melko samaa mieltä, yksi melko eri mieltä ja kaksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Tapahtumassa käsitellyt asiat oli esitetty nuoren näkökulmasta käsin” vastasi neljä olevansa täysin samaa mieltä, kolme melko samaa mieltä ja yksi ei osannut sanoa.

Ohjaajien taitoa ohjata arvioitiin kahdeksalla väittämällä. Väittämään ”Ohjaajat innostivat minua huolehtimaan työterveydestäni ja -turvallisuudestani” vastasi neljä olevansa täysin samaa mieltä, kolme melko samaa mieltä ja yksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Ohjaajat olivat järjestäneet tapahtuman kiinnostavaksi” vastasi viisi olevansa täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Väittämään ”Ohjaajat antoivat minulle uutta ajateltavaa oman työterveyteni ja -turvallisuuteni edistämiseen” vastasi kaksi olevansa täysin samaa mieltä, neljä melko samaa mieltä ja kaksi ei osannut sanoa. Väittämään ”Ohjaajat kannustivat minua osallistumaan riittäväällä tavalla” viisi vastasi olevansa täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Väittämään ”Ohjaajat olivat uskottavia” vastasi kuusi olevansa täysin samaa

mieltä ja kaksi melko samaa mieltä. Väittämään ”Ohjaajat toimivat uudella tavalla verrattuna aikaisemmin kokemaani” vastasi kolme olevansa täysin samaa mieltä, neljä melko samaa mieltä ja yksi melko eri mieltä. Väittämään ”Ohjaajat hallitsivat ryhmätilanteet” vastasi kuusi olevansa täysin samaa mieltä ja kaksi melko samaa mieltä. Väittämään ”Ohjaajat antoivat käyttökelpoista työterveys- ja turvallisuusmateriaalia” vastasi neljä olevansa täysin samaa mieltä, kolme melko samaa mieltä ja yksi ei osannut sanoa.

Terveystapahtuman järjestelyä arvioitiin viidellä väittämällä. Väittämällä ”Terveystapahtuma oli ajallisesti sopiva” vastasi viisi olevansa täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Väittämällä ”Terveystapahtuma piti yllä mielenkiintoani” vastasi viisi olevansa täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Väittämällä ”Terveystapahtuma sisälsi riittävästi harjoittelua/tekemistä” vastasi viisi olevansa täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Väittämällä ”Terveystapahtuma oli selkeä kokonaisuus” vastasi viisi olevansa täysin samaa mieltä ja kolme melko samaa mieltä. Väittämällä ”Terveystapahtuma oli turhan teoreettinen” vastasi kaksi olevansa melko samaa mieltä, yksi melko eri mieltä, yksi täysin eri mieltä ja neljä ei osannut sanoa.

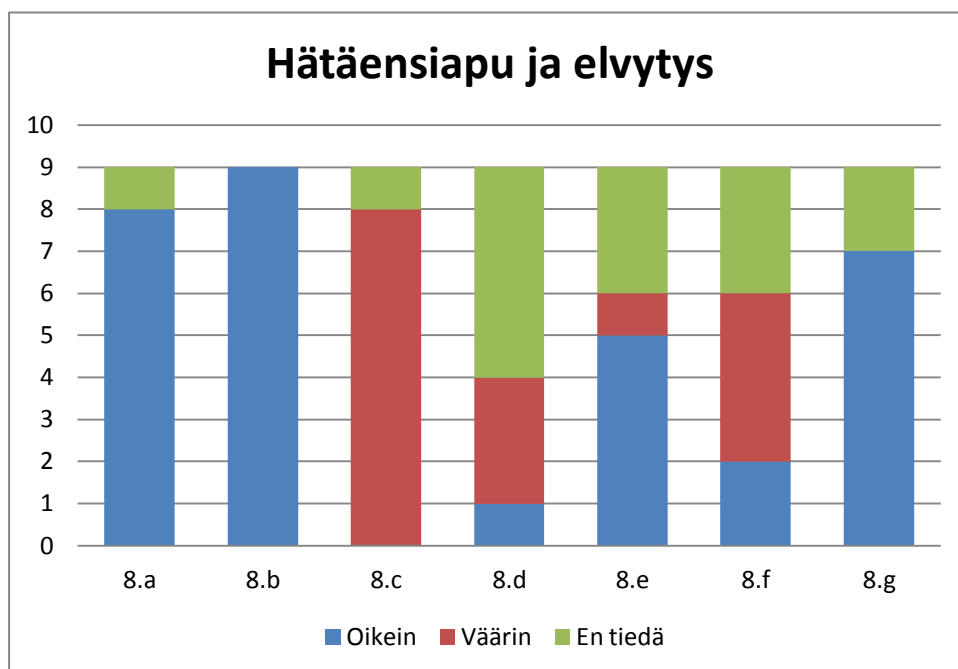
Opiskelijat antoivat arvosanan omalle osallistumiselleen TANO-tapahtumassa.

Vastausvaihtoehdot olivat ”erinomainen”, ”hyvä”, ”tyytyttävä”, ”heikko” ja ”en osaa sanoa”. Neljä opiskelijaa antoi arvosanaksi erinomainen ja neljä antoi arvosanaksi hyvä.

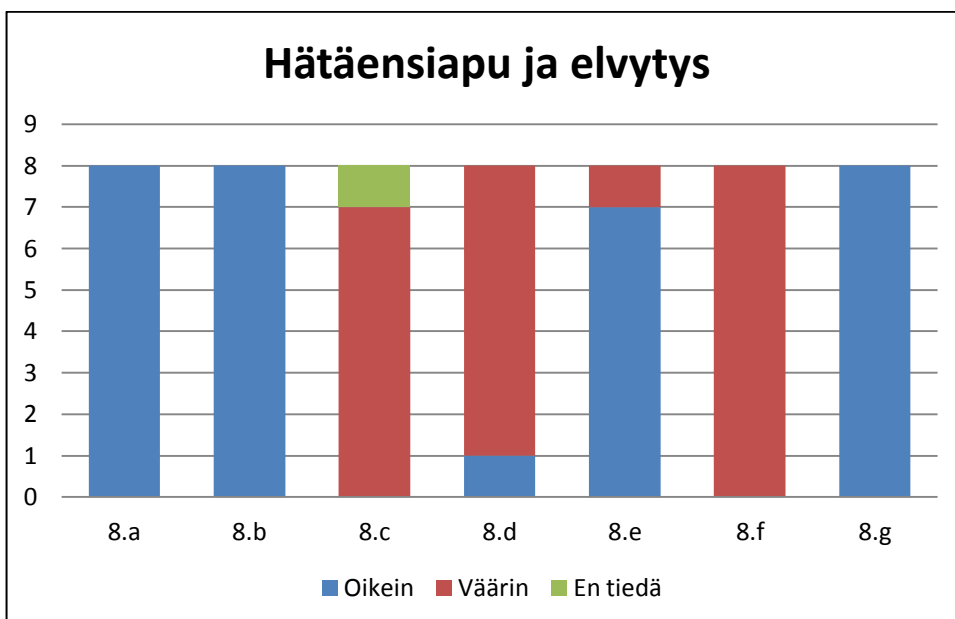
5.1.3 Työterveys- ja työturvallisuustiedot

Hätäensiapu- ja elvytysosaamista arvioitiin seitsemällä väittämällä. Alkukartoituskyselyssä (Kuvio 2) vastaajia oli yhdeksän ja loppukartoituksessa (Kuvio 3) vastaajia oli kahdeksan. Ensimmäisen väittämän 8.a ”Lain mukaan jokaisella on toimintavelvollisuus hätätilanteissa” oikea vastaus oli ”oikein”. Toisen väittämän 8.b ”Kaikessa ensiavussa pyritään ensisijaisesti turvaamaan autettavan hengityksen ja verenkierron toiminta” oikea vastaus oli ”oikein”. Tähän väittämään vastasivat kaikki jo alkukartoituksessa ”oikein”. Kolmannen väittämän 8.c ”Painelu-puhalluselvytyksen rytmi on 30:2 (30 painallusta ja 2 puhallusta)” oikea vastaus oli ”oikein”. Neljännen väittämän 8.d ”Tajuton, mutta hengittävä ihminen jätetään paikoilleen makaamaan” oikea vastaus oli ”väärin”. Alkukartoituksessa tähän väittämään oli eniten vastattu ”en tiedä”. Viidennen väittämän 8.e ”Painelu-puhalluselvytys aloitetaan heti kun autettava todetaan elottomaksi” oikea vastaus oli ”oikein”. Kuudennen väittämän 8.f ”Painelu-puhalluselvytyksen voi aloittaa vain koulutuksen saanut ammattihenkilö” oikea vastaus oli ”väärin”. Seitsemännen väittämän 8.g ”Kun peruselintoiminnot eli hengitys ja verenkierto on turvattu, ei autettavan tilan selvittämistä tarvitse jatkaa” oikea vastaus oli ”oikein”.

Kuvio 2 Alkukartoituksessa saadut vastaukset liittyen hätäensiapuun ja elvytykseen

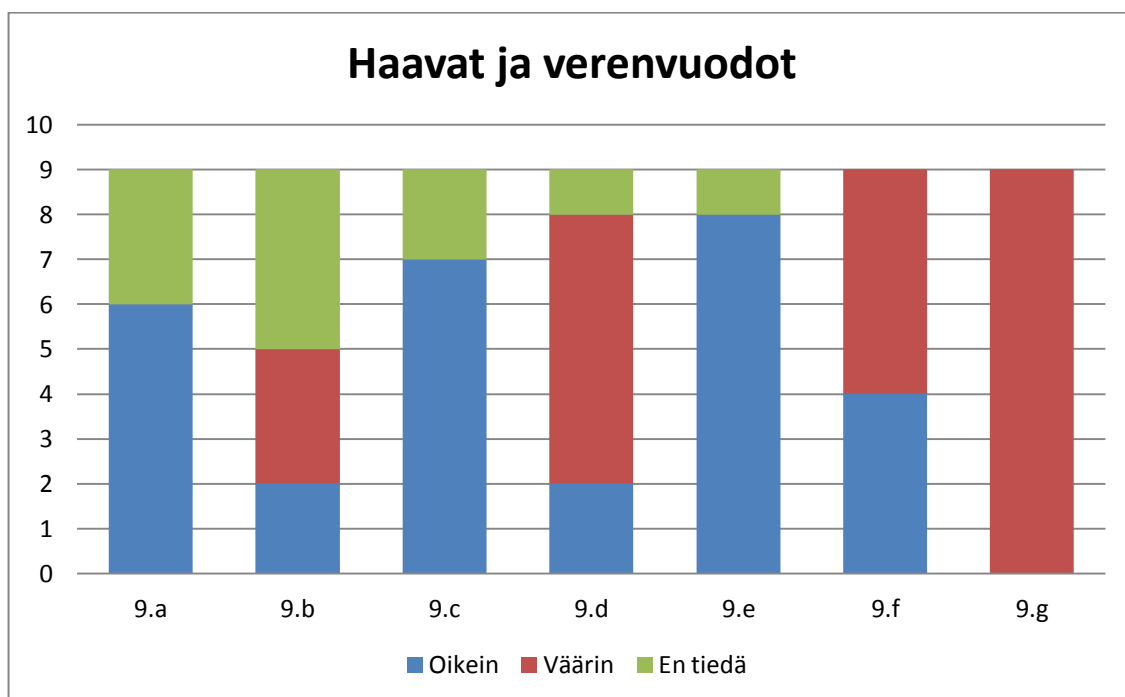
Kuvio 3 Loppukartoituksessa saadut vastaukset liittyen hätäensiapuun ja elvytykseen

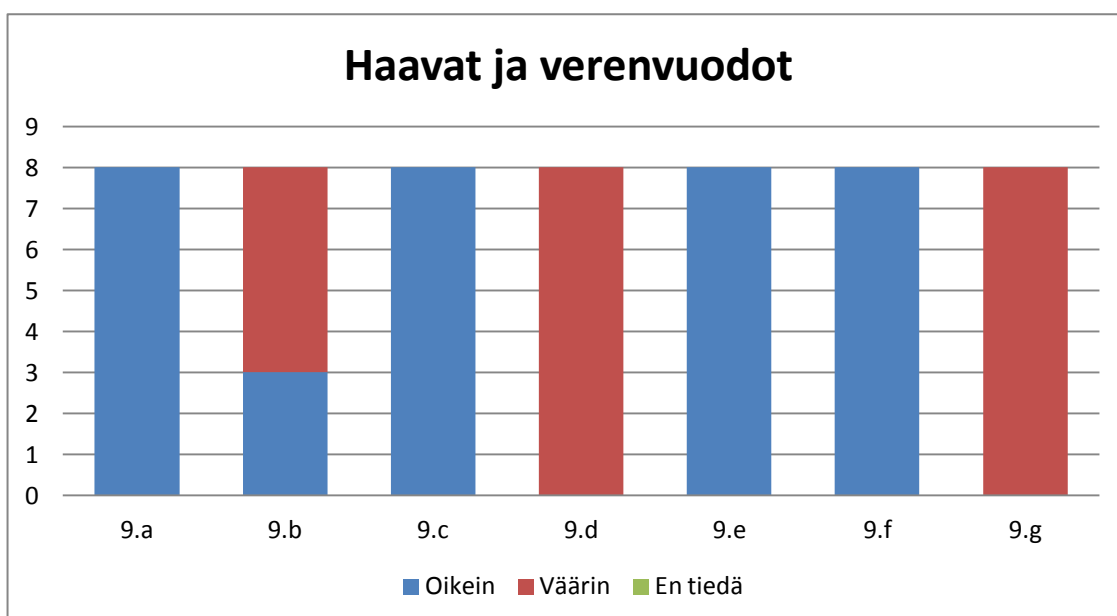
Haavojen ja verenvuodon ensiapuosaamista arvioitiin seitsemällä väittämällä. Alkukartoituskyselyssä (Kuvio 4) vastaajia oli yhdeksän ja loppukartoituksessa (Kuvio 5) vastaajia oli kahdeksan. Ensimmäisen haavoja ja verenvuotoja koskevan väittämän 9.a ”Verta vuotava raaja pyritään pitämään koholla” oikea vastaus oli ”oikein”. Toisen väittämän 9.b ”Vierasesineet poistetaan yleensä haavasta ensiavun yhteydessä” oikea vastaus oli ”väärin”.

Tähän väittämään vastasi loppukartoituksessa kolme ”oikein”. Kaikkiin muihin väittämiin opiskelijat vastasivat oikein loppukartoituksessa. Kolmannen väittämän 9.c ”Painesidosta käytetään runsaan verenvuodon tyrehtyttämiseksi” oikea vastaus oli ”oikein”. Neljännen väittämän 9.d ”Kirstysside asetetaan vuotokohdan alapuolelle” oikea vastaus oli ”väärin”. Viidennen väittämän 9.e ”Kirstyssiteen tekoon kelpaa kaulaliina” oikea vastaus oli ”oikein”. Kuudennen väittämän 9.g ”Nenäverenvuodossa kylmä ei edistä vuodon tyrehtymistä” oikea vastaus oli ”väärin”.

Kuvio 4 Alkukartoituksessa saadut vastaukset liittyen haavoihin ja verenvuotoihin

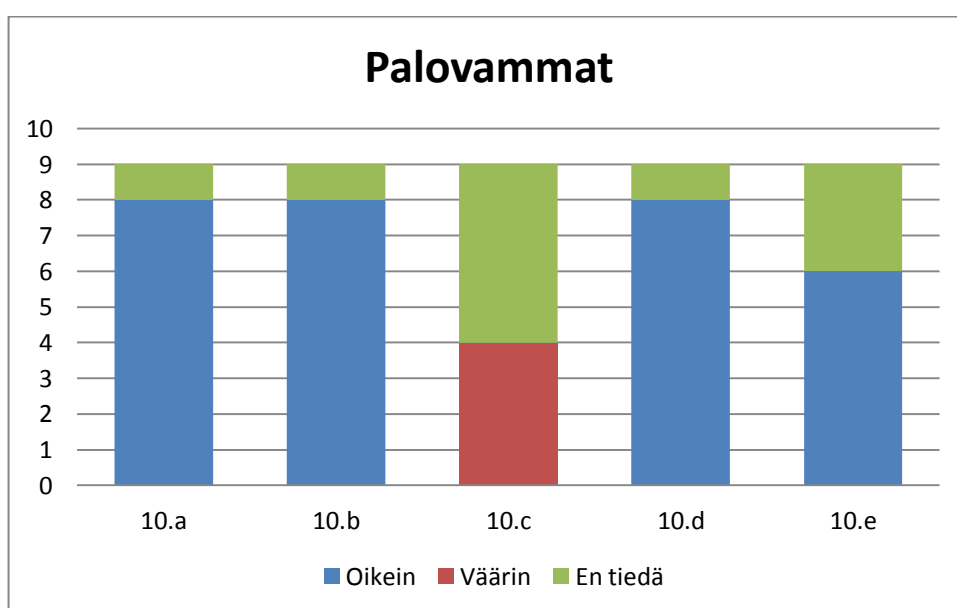

Kuvio 5 Loppukartoituksessa saadut vastaukset liittyen haavoihin ja verenvuotoihin

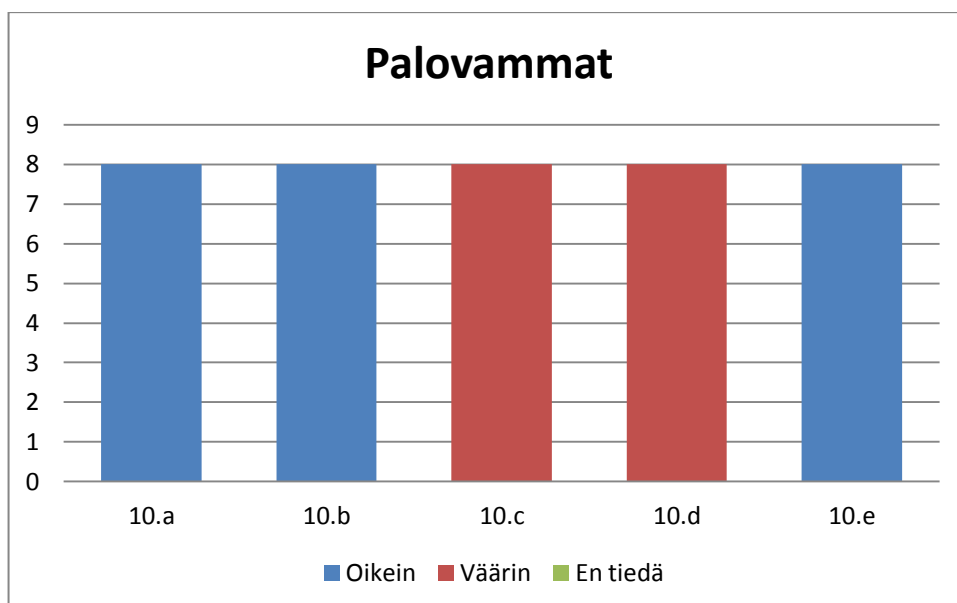

Palovammojen ensiapuosaamista arvioitiin viidellä väittämällä. Alkukartoituskyselyssä (Kuvio 6) vastaajia oli yhdeksän ja loppukartoituksessa (Kuvio 7) vastaajia oli kahdeksan. Ensimmäisen palovammoja koskevan väittämän 10.a ” Palovammat luokitellaan laajuuden ja syytyden mukaan kolmeen luokkaan” oikea vastaus oli ”oikein”. Toisen väittämän 10.b ” Viileä vesi estää palovamman pahenemisen” oikea vastaus oli ”oikein”. Kolmannen väittämän 10.c ” Palovammassa syntyneet rakkulat pitää puhkoa” oikea vastaus oli ”väärin”. Neljännen väittämän 10.d ” Päällä olevat palaneet vaatteet tulee riisua” oikea vastaus oli ”väärin”. Viidennen väittämän 10.e ”Jos palovamma sijaitsee käsien tai kasvojen alueella, se vaatii jatkohoitoa” oikea vastaus oli ”oikein”.

Kuvio 6 Alkukartoituksessa saadut vastaukset liittyen palovammoihin

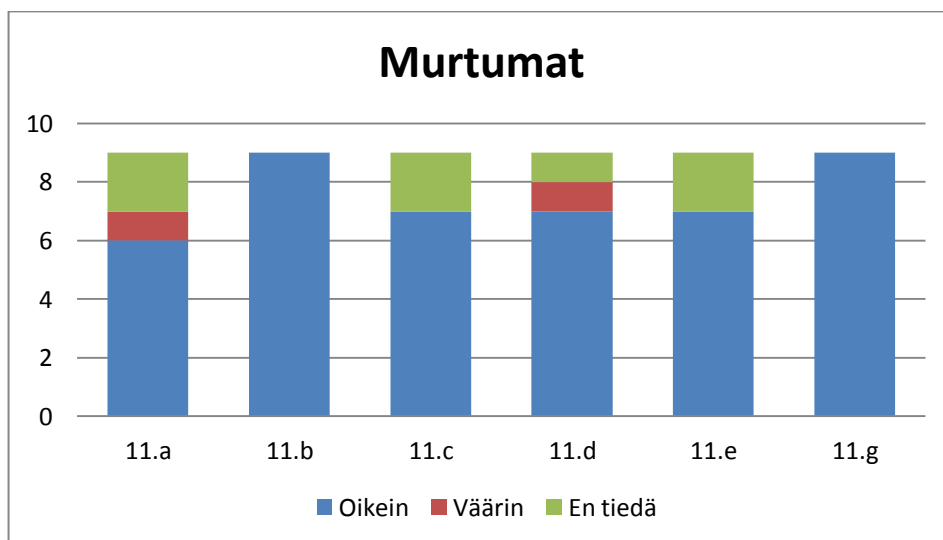

Kuvio 7 Loppukartoituksessa saadut vastaukset liittyen palovammoihin

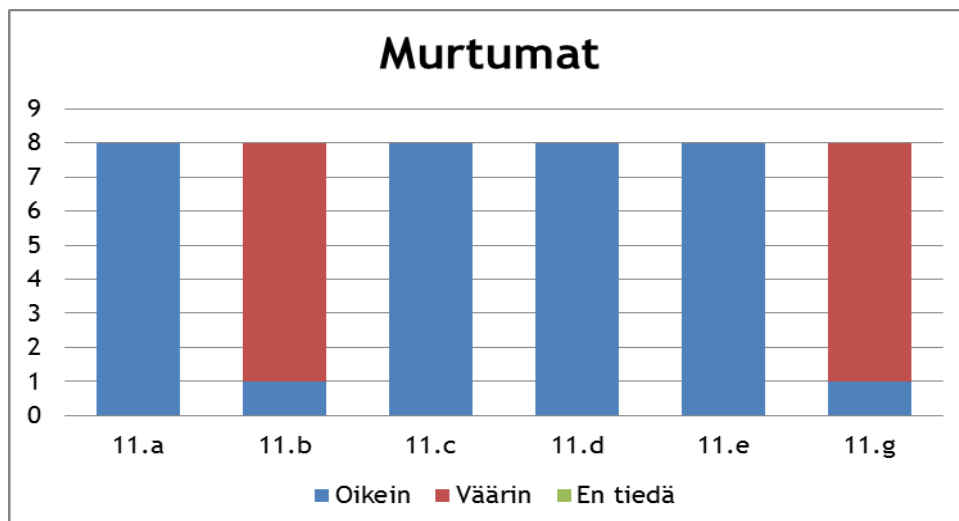

Murtumien ensiapuosaamista arvioitiin kuudella väittämällä. Alkukartoituskyselyssä (Kuvio 8) vastaajia oli yhdeksän ja loppukartoituksessa (Kuvio 9) vastaajia oli kahdeksan. Ensimmäisen murtumia koskevan väittämän 11.a ”Murtumat syntyvät usein kaatumisen yhteydessä” oikea vastaus oli ”oikein”. Toisen väittämän 11.b ”Luunmurtumiin ei aina liity verenvuotoa” vastasi alkukartoituksessa kaikki ”oikein”. Loppukartoituksessa tähän vastasi yksi ”oikein” ja seitsemän ”väärin”. Kolmannen väittämän 11.c ”Murtuman oire on mm. turvotus vamma-alueella” oikea vastaus oli ”oikein”. Neljännen väittämän 11.d ”Vamma-aluetta vältetään liikuttelemasta” oikea vastaus oli ”oikein”. Viidennen väittämän 11.e ”Solisluun murtumassa käsi tuetaan liinalla ja sidotaan kiinni vartaloon” oikea vastaus oli ”oikein”. Kuudennen väittämän ”Murtunutta jalkaa ei tule tukea sitomalla kiinni toiseen jalkaan” oikea vastaus oli ”väärin”.

Kuvio 8 Alkukartoituksessa saadut vastaukset liittyen murtumiin

Kuvio 9 Loppukartoituksessa saadut vastaukset liittyen murtumiin

5.2 Arviointi

Opinnäytetyön tarkoituksena oli ohjata ja neuvoa Keuda Järvenpään vaatetusalan ryhmälle ensiapua sekä arvioida ohjauksen vaikuttavuutta kyselytutkimuksen avulla. Tavoitteinamme oli, että opiskelijat oppivat tekemään hätäilmoituksen, tunnistavat elvytystilanteen ja kykenevät erottamaan tajuttoman elottomasta, harjaantuvat elvytystaidoissa, harjaantuvat tunnistamaan ensiapua vaativan haavan ja antamaan sen mukaista ensiapua sekä oppivat palovammojen sekä murtumien ensiavun periaatteet.

Ohjaustapahtuma arvioitiin NOPS-hankkeelle valmiiksi laaditun loppukartoituskyselyn avulla, jolla mitattiin opiskelijoiden ensiaputaitoja ja motivaatiota sekä käytännön toteutusta. Kyselylomakkeista saatujen tulosten mukaan ohjaustapahtuma lisäsi opiskelijoiden ensiaputaitoja ja valmiuksia toimia ensiapua vaativissa tilanteissa. Valtaosa opiskelijoista oli sitä mieltä, että ohjaustapahtuma lisäsi heidän ensiaputietojaan. Puolet opiskelijoista oli sitä mieltä, että he osaisivat soveltaa tapahtuman asiasältöä ensiapua vaativissa tilanteissa. Vain kaksi opiskelijaa oli sitä mieltä, että tapahtumassa käsitellyt asiat ovat tärkeitä heidän ammattitaidolleen. Suurin osa opiskelijoista suhtautuu kuitenkin myönteisesti tapahtuman myötä aiheeseen. Puolet opiskelijoista koki, että tapahtumassa käsitellyt asiat olivat helposti omaksuttavia. Suurin osa opiskelijoista oli sitä mieltä, että tapahtumassa käsitellyt asiat oli esitetty nuoren näkökulmasta käsin.

Alku- ja loppukartoituskyselyihin sisältyvän ensiapuosaamista mittaavan kyselyn tulosten mukaan opiskelijoiden osaaminen lisääntyi ohjauspäivien aikana. Eniten oikeita vastauksia saatiin haavojen ja verenvuodon sekä palovammojen ensiapuun liittyvissä väittämässä. Tulosten myötä koemme, että ohjauspäivien jälkeen opiskelijat olivat hyötynneet ohjauksesta, koska tuloksissa oli vain yksi ”en tiedä”-vastaus. Loppukartoituksen tuloksista korostui lisäksi seuraavat asiat. Kaikki opiskelijat olivat yhtä mieltä siitä, että kaikilla on toimintavelvollisuus ensiapua vaativassa tilanteessa. Kaikki omaksuivat sen, että ensisijaisesti turvataan hengitys ja verenkierto. Opiskelijoista suurin osa oli sitä mieltä, että tajutonta mutta hengittävää ei jätetä paikoilleen makaamaan ja painelupuhalluselvytys on aloitettava heti kun autettava todetaan elottomaksi. Opiskelijat omaksuivat, että vuotava raaja pyritään pitämään kohoasennossa. Palovammoja koskevien väittämien kohdalla opiskelijoiden tieto lisääntyi erityisesti kahdessa seuraavassa väittämässä: ”palaneet vaatteet tulee riisua” ja ”rakkulat tulee puhkoa”. Ohjaus lisäsi opiskelijoiden tietoja myös luunmurtumia koskevan väittämän kohdalla, jossa väitetään, että luunmurtumiin ei aina liity verenvuotoa. Suurin osa vastasi tähän oikein loppukartoituksen yhteydessä.

Ohjaajien taitoa ohjata arvioitiin saman loppukartoituskyselyn avulla. Suurin osa opiskelijoista oli sitä mieltä, että olimme järjestäneet tapahtuman kiinnostavaksi. Lähes kaikki kokivat, että ohjaajina kannustimme heitä osallistumaan riittävällä tavalla sekä hallitsimme ryhmätilanteet. Yli puolet opiskelijoista koki, että terveystapahtuma sisälsi riittävästi harjoittelua tai tekemistä. Opiskelijat antoivat omalle osallistumiselleen TANO-tapahtumassa arvosanaksi erinomainen tai hyvä.

6 POHDINTA

6.1 Opinnäytetyön luotettavuus

Mittarin validiteetti tarkoittaa, että mittaaminen on tarkoituksenmukaista, eli "mitataan sitä mitä on tarkoituskin mitata" (Uusitalo 1998, 84). Synonyymejä validiteetille voisivat olla pätevyys ja tarkkuus. (Vehkalahti 2008, 41.) Validiteettia voidaan kuvailla eri tavoin. Sisällön validiteetti tarkastelee tutkimuksessa käytettyjä käsitteiden ja teorian tarkoituksenmukaisuutta ja sitä, kattavatko ne riittävästi tutkimuksen kohteena olevan ilmiön. Rakennevaliditeetti on jokseenkin sama asia kuin sisällön validiteetti, mutta silloin tarkastellaan ilmiötä syvällisemmin ja tarkemmin. (Metsämuuronen 2005, 110-111.)

Opinnäytetyötä tehdessämme käytimme apunamme luotettavaa ja monipuolista lähdeaineistoa. Tutustuimme nuorille tapahtuvia tapaturmia koskevaan tutkimustietoon. Lähteiden runsaus on osaltaan kasvattanut teorian tiedon luotettavuutta. Opinnäytetyössä käytimme lomakkeita, jotka ovat NOPS-hankkeen käyttöön laadittuja, valmiiksi testattuja ja hyväksi koettuja, ja näin ollen valideja. Tämä puoltaa aineistonkeruun luotettavuutta. Ja koska olimme läsnä opiskelijoiden täyttäessä kyselylomakkeita kannustaen heitä pohtimaan kysymyksiä ja vastauksia, minimoimme kiireessä hutaistut vastaukset.

Kokoamamme teoriaosuus ohjasi meitä ensiapuohjaustapahtumien sisällön suunnittelussa ja on sen myötä vaikuttanut koko opinnäytetyön sisältöön niin kirjallisen kuin fyysisen toteutuksen osalta. Ensiaputeoriaan käytimme yhtä lähdetä, Punaisen ristin ensiapuopasta. Sen sisältämä tieto oli maallikoille sopivaa ja helposti ymmärrettävää ja kattavaa. Koska lähdeteksti oli niin tiivistä ja asiapitoista, emme muuttaneet sen sisältöä. Opinnäytetyössä käyttämämme kuvat ovat saman lähteen sähköisestä versiosta peräisin. Opinnäytetyömme luotettavuutta lisää lisäksi se, että olemme kuvailleet ohjaustapahtumien kulun ja sisällön hyvin yksityiskohtaisesti mitään pois jättämättä.

Reliabiliteetista puhutaan, kun tarkoitetaan tutkimuksen toistettavuutta. Esimerkkinä tästä voisi olla tilanne, jossa mitataan jotakin samaa asiaa useaan otteeseen ja otetaan selvää, saadaanko samanlaisia vai erilaisia tuloksia. Jos tulokset ovat samanlaisia, on mittari

reliabeeli. Reliabiliteetti ja validiteetti yhdessä muodostavat tutkimuksen luotettavuuden. Tutkimuksen luotettavuutta voidaan suoraan verrata mittarin luotettavuuteen.

(Metsämuuronen 2005, 64-65.) Opinnäytetyömme reliabiliteettia emme pysty perustelemaan, koska tässä tutkimuksessa toistettavuus ei ole mahdollista. Opiskelijoiden omaksuma tieto on muuttuva käsite, joten tutkimuksen toistettavuudesta ei ole varmuutta.

Tutkimuksissa käytetyt mittarit ja menetelmät eivät välttämättä aina vastaa sitä, mitä tutkija kuvittelee tutkivansa. Esimerkiksi kyselyyn vastanneet henkilöt saattavat käsittää kysymykset aivan eri tavalla, kuin tutkija on oletanut. Jokin itselle päivänselvä asia voi olla toiselle hyvin erilailla ymmärrettävissä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231-232.) Tulosten tulkinta vaatii tutkijalta kykyä punnita vastauksia ja tarkastella niitä teoreettisella tasolla. Tekemänsä tulkinnat ja päätelmät on osattava perustella riittävän hyvin. (Hirsjärvi, ym. 2009, 233.) Tutkimustuloksia arvioidessamme vertasimme tuloksia ohjaustilanteiden kokemuksiimme.

Tässä opinnäytetyössä käytämme kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Luonteeltaan toiminnallisen opinnäytetyömme fyysinen tuotos oli ensiapuohjaustapahtuma, jonka tarkoitus oli mitata määrällisiä muuttujia strukturoitujen kyselylomakkeiden avulla. Ohjeistuksen tähän saimme NOPS-hankkeen toimintamallista.

6.2 Opinnäytetyön etiikka

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan suositusten mukaan Hyviin eettisiin käytäntöihin kuuluvat rehellisyys, oikeudenmukaisuus ja kunnioitus muiden tekemiä teoksia ja tutkimuksia kohtaan. Eettiset periaatteet pitävät sisällään tutkittavan itsemääräämisoikeuden, yksityisyyden ja tietosuojaan kunnioittamisen, sekä vahingoittamisen välttämisen. Opinnäytetyötä tehdessämme olemme huomioineet nämä tutkimusetiikkaa ohjaavat periaatteet. (Varjonen 2011, 7.)

Keuda Järvenpään vaatetusalan ryhmäläiset saivat tiedon pitämästämme ensiapuohjauksesta ja tekeillä olevasta opinnäytetyöstämme ennakkoon saatekirjeellä (Liite 4). Kirjeen jakoi heille luokan opettaja. Samassa saatekirjeessä oli liitettynä myös lupa-anomus, johon opiskelijan huoltajan tuli vastata siinä tapauksessa, jos hän ei jostain syystä olisi halunnut lapsensa osallistuvan ensiapuohjaukseen. Kaikki huoltajat antoivat nuorilleen luvan osallistua kyselytutkimukseen. Opiskelijat olivat tietoisia anonymiteettisuojasta, eli ettei heidän henkilöllisyyttään voida kyselyiden osalta tunnistaa eikä näin ollen paljastaa ulkopuolisille. Opinnäytetyötä tehdessämme emme missään vaiheessa myöskään luovuttaneet keräämäämme aineistoa ulkopuolisille.

6.3 Opinnäytetyön johtopäätökset

Ohjaustapahtuma kokonaisuudessaan toteutui kaikki odotuksemme ylittäen. Tämä johtopäätös perustuu tuloksiin, joissa opiskelijat arvioivat tapahtumaa sekä ohjausta. Luovuutemme pääsi valloilleen, minkä mahdollisti huolellinen valmistautuminen ja suunnittelu. Tämä vaati meiltä tilannetajua ja rohkeaa heittäytymistä sekä uudelleenorganisointia. Valitsemamme ohjausmenetelmät sopivat tilanteeseen, kohderyhmään ja aiheeseen erityisen hyvin. Käytimme eläviä esimerkkejä kuvaillessamme opiskelijoille ensiapua vaativia tilanteita. Suunnitteluvaiheessa otimme teorian pohjalta huomioon erilaiset oppijat ja toteutimme kokonaisuuden kaikki huomioiden.

Ensimmäisen ohjauspäivän lopussa koimme opiskelijoiden oppineen hätäensiaputoimenpiteiden kulun asettuessamme itse autettavien tilaan, jossa opiskelijat toimivat oppimiensa tietojen pohjalta ilman ohjausta onnistuneesti. Loppukartoituksen tulosten mukaan kuitenkin muutamalla opiskelijalla oli vääriä vastauksia tätä koskevissa väittämässä. Arvelemme sen johtuvan kysymysten asettelusta ja hankalasta ymmärrettävyydestä. Tämän perusteella koemme päässeemme tavoitteisiimme.

Loppukartoituksesta saatujen tulosten mukaan opiskelijoiden tieto lisääntyi varsinkin murtumien, haavojen ja verenvuodon ensiapua koskien. Tulosten perusteella totesimme, että laitimamme teoria oli tavoitteidemme ja alkuperäisten tarkoitustemme mukainen, tiivis ja ymmärrettävä paketti. Loppukartoituksessa oli yksittäisiä ”en tiedä”-vastauksia ja vääriä vastauksia vain muutaman väittämän kohdalla.

Ohjaus lisäsi opiskelijoiden myönteistä suhtautumista aiheeseen sekä lisäsi heidän ensiaputietojaan. Lähestymistavan muutos ohjauksessa vaikutti myös heidän motivaatioonsa. Opiskelijat kokivat käsitellyt asiat ajantasaisina ja ymmärrettävinä. Kuitenkaan suuri osa opiskelijoista ei kokenut, että aihe olisi tarpeellinen heidän tulevan ammattinsa kannalta. Keskustellessamme aiheesta he osasivat kuitenkin nimetä esimerkkejä, joissa he voisivat ensiaputaitoja ja turvallisuusosaamista tarvita.

LÄHTEET

- Heikkilä, T. Tilastollinen tutkimus. 2008. 7.painos. Helsinki: Edita.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. Tutki ja kirjoita. 2009. 15., uudistettu painos. Hämeenlinna: Karisto.
- Ikola, K. Elvytys ja elvytetyn hoito. 2007. 1. painos. Helsinki: Duodecim.
- Jarasto, P. & Sinervo, N. Murrosikäisen ja nuoren maailma. 1999. Jyväskylä: Gummerus.
- Jeronen, E., Välimaa, R., Tyrväinen, H. & Majjala, H. Terveystietoa oppimaan ja opettamaan. 2009. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Kalliola, T., Kurki, A., Salmi, M. & Tamminen-Vesterbacka, T. Matkalla ohjaajuuteen. 2010. Helsinki: Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. Tutkimus hoitotieteessä. 2009. 1.-2. painos. Porvoo: WSOY.
- Keuda. Nuoret. Vaatetusompelija. Viitattu 15.1.2012
<http://www.keuda.fi/portal/nuoret/?a=getCoursePlaceDetails&courseid=19&areaid=6>
- Kyngäs, H., Kääriäinen, M., Poskiparta, M., Johansson, K., Hirvonen, E. & Renfors, T. Ohjaaminen hoitotyössä. 2007. Porvoo: WSOY.
- Kääriäinen, M. & Kyngäs, H. 2006. Ohjaus - tuttu, mutta epäselvä käsite. Sairaanhoitajaliitto. Viitattu 20.1.2012.
http://www.sairaanhoitajaliitto.fi/ammattilliset_urapalvelut/julkaisut/sairaanhoitaja-lehti/10_2006/muut_artikkelit/ohjaus-tuttu_mutta_epaselva_ka/
- Laine, A., Ruishalme, O., Salervo, P., Sivén, T. & Välimäki, P. Opi ja ohjaa sosiaali- ja terveysalalla. 2009. 8. uudistettu painos. Porvoo: WSOY.
- Lehti, J., Alkukartoitus. 2011. Opettajalta saatu kirjallinen materiaali. Hyvinkää: Laurea ammattikorkeakoulu.
- Markkula, J. & Öörni, E. Turvallinen elämä lapsille ja nuorille. Kansallinen lasten ja nuorten tapaturmien ehkäisyn ohjelma. 2009. Terveystietokeskus ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 12.2.2012.
<http://www.thl.fi/thl-client/pdfs/ea565dd9-34e5-4e74-bcc6-27e567de2a96>
- Metsämuuronen, J. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. 2005. Jyväskylä: Gummerus.
- Paavola, M. & Kumpula, H. Lasten ja nuorten tapaturmat. 2007. Terveystietokeskus ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 22.2.2012
http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/kansanterveyslehti/lehdet_2007/nro_1_2007/lasten_ja_nuorten_tapaturmat
- Palmgren, H. Jalonen, P. Jurvansuu, H. Kaleva, S. & Tuomi, K. 2008. Tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus (TANO) työterveyshuolloissa. Helsinki: Juvenes.
- Pelastuslaki 29.4.2011/379. Oikeusministeriö. Edita. Viitattu 9.1.2012.
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379?search\[type\]=pika&search\[pika\]=pelastuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379?search[type]=pika&search[pika]=pelastuslaki)
- Pietilä, A-M., Hakulinen, T., Hirvonen, E., Koponen, P., Salminen, E-M. & Sirola, K. Terveystietokeskus ja hyvinvoinninlaitos. Uudistuvat työmenetelmät. 2002. Porvoo: WSOY.

Rimpilä-Vanninen, P. NOPS-hanke Nuoren työ- ja toimintakyvyn edistäminen ammattiopistoissa 2010-2012. 2010. Hyvinkää: Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.1.2012
<http://nops.laurea.fi/index.html>

Rimpilä-Vanninen, P. NOPS 2010-2012 -hanke, Nuoren työ- ja toimintakyvyn edistäminen ammattiopistoissa, Kevään 2012 käytänteet ja toimintasuunnitelma NOPS - oppimisympäristössä 2012. Optima-työtila.

Saarelma, O. Nenäverenvuoto. 2011. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 06.02.2012.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00306

Sahi, T., Castrén, M., Helistö, N. & Kämäräinen L. Aikuisen painelu-puhalluselvytys (PPE). 2006. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 6.2.2012.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00026&p_haku=elvytys

Sahi, T., Castrén, M., Helistö, N. & Kämäräinen, L. Ensiapuopas. 2006. 5. painos. Suomen Punainen Risti. Helsinki: Duodecim.

Sahi, T., Castrén, M., Helistö, N. & Kämäräinen, L. Haavat ja verenvuodot. 2007. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 6.2.2012.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00007

Sahi, T., Castrén, M., Helistö, N. & Kämäräinen, L. Hengityksen, verenkierron ja tajunnan häiriöt. 2007. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 6.2.2012.
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=spr00005&p_haku=kylkiase ntoon%20k%E4%E4nt%E4minen

Salakari, H. 2010. Simulaattorikouluttajan käsikirja. Helsinki: Hakapaino.

Salakari, H. 2007. Taitojen opettaminen. Saarijärvi: Eduskills Consulting.

Savola, E. & Koskinen-Ollonqvist, P. Terveyden edistäminen esimerkein. 2005. Terveyden edistämisen keskus ry. Helsinki: Edita Prima.

Tieliikennelaki 3.4.1981/267. Oikeusministeriö. Edita. Viitattu 9.1.2012.
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810267?search\[type\]=pika&search\[pika\]=tieliik ennelaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810267?search[type]=pika&search[pika]=tieliik ennelaki)

Turunen, K. Opetustyön perusteet. 1999. Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä: Atena.

Uusitalo, H. Tiede, tutkimus ja tutkielma - Johdatus tutkielman maailmaan. 1998. 1.-5. painos. Porvoo: WSOY.

Varjonen, B. Opinnäytetyöopas. 2011. Hämeen ammattikorkeakoulu.
http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/LVJ-dokumentit/HAMK/hamk_opiskelun_ohjeet/YAMK_Opinnaytetyoapas_2011_.pdf

Vehkalahti, K. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. 2008. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. Toiminnallinen opinnäytetyö. 2003. Helsinki: Tammi.

LIITTEET

Liite 1

Työterveys- ja turvallisuustiedot -kysely /Alkukartoitus.

Tällä kyselyllä arvioit terveystietojasi ennen TANO -tapahtumaa.

Vastaa jokaiseen kysymykseen ohjeiden mukaan.

Taustatiedot

Vastaa seuraaviin kysymyksiin ympäröimällä sopivin vaihtoehto.

1. Minkä ikäinen olet tällä hetkellä ?

- 1 15 -vuotta
- 2 16- vuotta
- 3 17 -vuotta
- 4 18- vuotta
- 5 19 - vuotta tai yli

2. Sukupuoli

- 1 mies
- 2 nainen

3. Opiskelupaikka

- 1 KEUDA Keski-Uudenmaan koulutusyhtymä Oy
- 2 HYRIA Koulutus Oy

4. Perustutkinto

- 1 Autoalan perustutkinto
- 2 Hotelli-, ravintola- ja catering alan perustutkinto
- 3 Puualan perustutkinto
- 4 Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto
- 5 Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto
- 6 Puutarhatalouden perustutkinto
- 7 Muu, mikä ?_____

5. Minä vuonna olet aloittanut opintosi ? Kirjoita vuosiluku._____

6. TANO -tapahtuma pidettiin

- 1 Oman luokan opiskelijoiden kanssa
- 2 Kahden alan (esim. media-ala+autoala) opiskelijoiden kanssa
- 3 Kaikkien opiston opiskelijoiden kanssa

7. TANO -tapahtuman aihe oli

- 1 Fyysiset kuormitustekijät (ergonomia)
- 2 Fysikaaliset altisteet (melu, värinä, säteily, valaistus, kuuma, kylmä)
- 3 Kemialliset altisteet (kemialliset aineet, pölyt)
- 4 Biologiset altisteet (homeet, itiöt, bakteerit, virukset, kasvit, eläimet)
- 5 Psykososiaaliset kuormitustekijät (työssä jaksaminen, stressi ihmissuhteet työssä)
- 6 Tapaturmavaarat
- 7 Ensiapuvalmius
- 8 Muu, mikä_____

Liite 2

Työterveys- ja työturvallisuustiedot/ENSIAPU

Ympyröi kolmesta vaihtoehdosta mielestäsi oikea vaihtoehto.

8. Seuraavat väittämät koskevat hätäensiapua ja elvytystä:

Hätäensiapu ja elvytys	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Lain mukaan jokaisella on toimintavollisuus hätätilanteissa.	1	2	3
b. Kaikessa ensiavussa pyritään ensisijaisesti turvaamaan autettavan hengityksen ja verenkierron toiminta.	1	2	3
c. Kun peruselintoiminnot eli hengitys ja verenkierto on turvattu, ei autettavan tilan selvittämistä tarvitse jatkaa.	1	2	3
d. Tajuton, mutta hengittävä ihminen jätetään paikoilleen makaamaan.	1	2	3
e. Painelu-puhalluselvytys aloitetaan heti kun autettava todetaan elottomaksi.	1	2	3
f. Painelu-puhalluselvytyksen voi aloittaa vain koulutuksen saanut ammattihenkilö.	1	2	3
g. Painelu-puhalluselvytyksen rytmi on 30:2 (30 painallusta ja 2 puhallusta).	1	2	3

9. Seuraavat väittämät koskevat haavojen ja verenvuodon ensiapua.

Haavat ja verenvuodot	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Verta vuotava raaja pyritään pitämään koholla.	1	2	3
b. Vierasesineet poistetaan yleensä haavasta ensiavun yhteydessä.	1	2	3
c. Painesidosta käytetään runsaan verenvuodon tyrehtyttämiseksi.	1	2	3
d. Kiristysside asetetaan vuotokohdan alapuolelle.	1	2	3
e. Kiristyssiteen tekoon kelpaa kaulaliina.	1	2	3
f. Nenäverenvuodon ensiapuna autettava asetetaan etukumaraan asentoon.	1	2	3
g. Nenäverenvuodossa kylmä ei edistä vuodon tyrehtymistä.	1	2	3

10. Seuraavat väittämät koskevat palovammojen ensiapua.

Palovammat	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Palovammat luokitellaan laajuuden ja syvyyden mukaan kolmeen luokkaan.	1	2	3
b. Viileä vesi estää palovamman pahanemisen.	1	2	3
c. Palovammassa syntyneet rakkulat pitää puhkoa.	1	2	3
d. Päällä olevat palaneet vaatteet tulee riisua.	1	2	3
e. Jos palovamma sijaitsee käsien tai kasvojen alueella, se vaatii jatkohoitoa.	1	2	3

11. Seuraavat väittämät koskevat murtumia.

Murtumat	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Murtumat syntyvät usein kaatumisen yhteydessä.	1	2	3
b. Luunmurtumiin ei aina liity verenvuotoa.	1	2	3
c. Murtuman oire on mm. turvotus vamma-alueella.	1	2	3
d. Vamma-alueita vältetään liikuttelemasta.	1	2	3
e. Solisluun murtumassa käsi tuetaan liinalla ja	1	2	3

sidotaan kiinni vartaloon.			
f. Murtunutta jalkaa ei tule tukea sitomalla kiinni toiseen jalkaan.	1	2	3

Kiitos! Vastauksia käytetään opinnäytetyön arvioimista varten.

Liite 3

Työterveys- ja turvallisuusosaaminen -kysely /Loppukartoitus

Tämä kysely on tarkoitettu täytettäväksi TANO -tapahtuman jälkeen. Kysely koskee sinun työterveys- ja -turvallisuusosaamistasi. Vastaa jokaiseen kysymykseen ohjeiden mukaan.

Taustatiedot

Vastaa seuraaviin kysymyksiin ympäröimällä sopivin vaihtoehto.

1. Minkä ikäinen olet tällä hetkellä ?

1	15 -vuotta
2	16- vuotta
3	17 -vuotta
4	18- vuotta
5	19 - vuotta tai yli

2. Sukupuoli

1	mies
2	nainen

3. Opiskelupaikka

1	KEUDA Keski-Uudenmaan koulutusyhtymä Oy
2	HYRIA Koulutus Oy

4. Perustutkinto

1	Autoalan perustutkinto
2	Hotelli-, ravintola- ja catering alan perustutkinto
3	Puualan perustutkinto
4	Tekstiili- ja vaatetusalan perustutkinto
5	Audiovisuaalisen viestinnän perustutkinto
6	Puutarhatalouden perustutkinto
7	Muu, mikä ?_____

5. Minä vuonna olet aloittanut opintosi ? Kirjoita vuosiluku._____

6. TANO -tapahtuma pidettiin

1	Oman luokan opiskelijoiden kanssa
2	Kahden alan (esim. media-ala+autoala) opiskelijoiden kanssa
3	Kaikkien opiston opiskelijoiden kanssa

7. TANO -tapahtuman aihe oli

- 1 Fyysiset kuormitustekijät (ergonomia)
- 2 Fysikaaliset altisteet (melu, värinä, säteily, valaistus, kuuma, kylmä)
- 3 Kemialliset altisteet (kemialliset aineet, pölyt)
- 4 Biologiset altisteet (homeet, itiöt, bakteerit, virukset, kasvit, eläimet)
- 5 Psykososiaaliset kuormitustekijät (työssä jaksaminen, stressi ihmissuhteet työssä)
- 6 Tapaturmavaarat
- 7 Ensiapuvalmius
- 8 Muu, mikä ? _____

Työterveys- ja työturvallisuustiedot/ENSIAPU

Ympyröi kolmesta vaihtoehdosta mielestäsi oikea vaihtoehto.

8. Seuraavat väittämät koskevat hätäensiapua ja elvytystä:

Hätäensiapu ja elvytys	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Lain mukaan jokaisella on toimintavelvollisuus hätätilanteissa.	1	2	3
b. Kaikessa ensiavussa pyritään ensisijaisesti turvaamaan autettavan hengityksen ja verenkierron toiminta.	1	2	3
c. Kun peruselintoiminnot eli hengitys ja verenkierto on turvattu, ei autettavan tilan selvittämistä tarvitse jatkaa.	1	2	3
d. Tajuton, mutta hengittävä ihminen jätetään paikoilleen makaamaan.	1	2	3
e. Painelu-puhalluselvytys aloitetaan heti kun autettava todetaan elottomaksi.	1	2	3
f. Painelu-puhalluselvytyksen voi aloittaa vain koulutuksen saanut ammattihenkilö.	1	2	3
g. Painelu-puhalluselvytyksen rytmi on 30:2 (30 painallusta ja 2 puhallusta).	1	2	3

9. Seuraavat väittämät koskevat haavojen ja verenvuodon ensiapua.

Haavat ja verenvuodot	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Verta vuotava raaja pyritään pitämään koholla.	1	2	3
b. Vierasesineet poistetaan yleensä haavasta ensiavun yhteydessä.	1	2	3
c. Painesidosta käytetään runsaan verenvuodon tyrehtyttämiseksi.	1	2	3
d. Kiristysside asetetaan vuotokohdan alapuolelle.	1	2	3
e. Kiristyssiteen tekoon kelpaa kaulaliina.	1	2	3
f. Nenäverenvuodon ensiapuna autettava asetetaan etukumaraan asentoon.	1	2	3
g. Nenäverenvuodossa kylmä ei edistä vuodon tyrehtymistä.	1	2	3

10. Seuraavat väittämät koskevat palovammojen ensiapua.

Palovammat	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Palovammat luokitellaan laajuuden ja syvyyden mukaan kolmeen luokkaan.	1	2	3
b. Viileä vesi estää palovamman pahenemisen.	1	2	3
c. Palovammassa syntyneet rakkulat pitää puhkoa.	1	2	3
d. Päällä olevat palaneet vaatteet tulee riisua.	1	2	3
e. Jos palovamma sijaitsee käsien tai kasvojen alueella, se vaatii jatkohoitoa.	1	2	3

11. Seuraavat väittämät koskevat murtumia.

Murtumat	1 Oikein	2 Väärin	3 En tiedä
a. Murtumat syntyvät usein kaatumisen yhteydessä.	1	2	3
b. Luunmurtumiin ei aina liity verenvuotoa.	1	2	3
c. Murtuman oire on mm. turvotus vamma-alueella.	1	2	3
d. Vamma-aluetta vältetään liikuttelemasta.	1	2	3
e. Solisluun murtumassa käsi tuetaan liinalla ja sidotaan kiinni vartaloon.	1	2	3
f. Murtunutta jalkaa ei tule tukea sitomalla kiinni	1	2	3

toiseen jalkaan.			
------------------	--	--	--

Ensiaputaidot sekä motivaatio

Vastaa kysymyksiin rastittamalla sopivin vaihtoehto. Ne ovat

1 Täysin samaa mieltä, 2 Melko samaa mieltä, 3 Melko eri mieltä, 4 Täysin eri mieltä, 5

En osaa sanoa

12. Seuraavat väittämät koskevat ensiaputaitojasi.

Ensiaputaidot	1	2	3	4	5
a. Ohjaustapahtuma lisäsi ensiaputaitojani ja valmiuksiani toimia ensiapua vaativissa tilanteissa	1	2	3	4	5
b. Ohjaustapahtuma lisäsi ensiaputietojani.	1	2	3	4	5
c. Ohjaustapahtuma sai minut pohtimaan omaa toimintaani ensiapua vaativissa tilanteissa.	1	2	3	4	5
d. Osaisin soveltaa tapahtuman asiasisältöä ensiapua vaativissa tilanteissa.	1	2	3	4	5

13. Seuraavat väittämät koskevat motivaatiosi ensiaputaitojen hallitsemisen suhteen.

Motivaatio ja ensiaputaidot	1	2	3	4	5
a. Kiinnostukseni lisääntyi tapahtuman myötä aihetta kohtaan.	1	2	3	4	5
b. Tapahtumassa käsitellyt asiat ovat tärkeitä ammattitaidolleni.	1	2	3	4	5
c. Suhtaudun myönteisesti tapahtuman myötä aiheeseen.	1	2	3	4	5
d. Haluaisin kehittää valmiuttani toimia ensiapua vaativissa tilanteissa.	1	2	2	4	5

TANO -toiminnan käytännön toteutus

Seuraavat väittämät koskevat TANO -tapahtuman käytännön toteutusta. Vastaa väittämiin rastittamalla sopivin vaihtoehto. Ne ovat:

1 Täysin samaa mieltä, 2 Melko samaa mieltä, 3 Melko eri mieltä, 4 Täysin eri mieltä, 5 En osaa sanoa

14. Seuraavat väittämät koskevat tapahtumassa käsiteltyjä asioita.

Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat	1	2	3	4	5
a. ymmärrettäviä	1	2	3	4	5
b. ajantasaisia	1	2	3	4	5
c. helposti omaksuttavia	1	2	3	4	5
d. tarpeellisia harjoitteluluokassa työskentelyssä	1	2	3	4	5
e. tarpeellisia työssä oppimisjaksoilla	1	2	3	4	5
f. tarpeellisia tulevan työni kannalta	1	2	3	4	5
g. esitetty nuoren näkökulmasta käsin	1	2	3	4	5

15. Seuraavassa on väittämiä, jotka koskevat ohjaajien taitoa ohjata.

Ohjaajat	1	2	3	4	5
a. innostivat minua huolehtimaan työterveydestäni ja -turvallisuudestani.	1	2	3	4	5
b. olivat järjestäneet tapahtuman kiinnostavaksi.	1	2	3	4	5
c. antoivat minulle uutta ajateltavaa oman työterveyteni - ja turvallisuuteni edistämiseen.	1	2	3	4	5
d. kannustivat minua osallistumaan riittävällä tavalla.	1	2	3	4	5
e. olivat uskottavia.	1	2	3	4	5
f. toimivat uudella tavalla verrattuna aikaisemmin kokemaani.	1	2	3	4	5
g. hallitsivat ryhmätilanteet.	1	2	3	4	5
h. antoivat käyttökelpoista työterveys- ja turvallisuusmateriaalia.	1	2	3	4	5

16. Seuraavat väittämät koskevat ohjaustapahtuman järjestelyjä.

Ohjaustapahtuma	1	2	3	4	5
a. oli ajallisesti sopiva.	1	2	3	4	5
b. piti yllä mielenkiintoani.	1	2	3	4	5
c. sisälsi riittävästi harjoittelua/tekemistä.	1	2	3	4	5
d. oli selkeä kokonaisuus.	1	2	3	4	5
e. oli turhan teoreettinen.	1	2	3	4	5

17. Minkä arvosanan annat omalle osallistumiselle TANO -tapahtumassa? Ympyröi sopivin vaihtoehto.

- 1 Erinomainen
- 2 Hyvä
- 3 Tyydyttävä
- 4 Heikko
- 5 En osaa sanoa

Suuret kiitokset sinulle, kun autat kehittämään ammattiopiston opiskelijan työ- ja toimintakykyä edistävää toimintaa koko Suomessa !

Liite 4
TUTKIMUSLUPA

Arvoisa opiskelijan huoltaja!

Olemme kolme Hyvinkään Laurea ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijaa. Teemme opintoihimme kuuluvaa opinnäytetyötä keväällä 2012 Keuda Järvenpään yksikössä. Opinnäytetyö on osa NOPS 2010-2012 -hanketta, jonka tarkoituksena on edistää nuoren työ- ja toimintakykyä ammattiopistoissa. Opinnäytetyömme aiheena on ensiapuohjaus. Se toteutuu kahtena päivänä. Tapahtuman sisältönä ovat tavallisimmat ensiapua vaativat tilanteet ja perusensiavun antaminen. Tapahtuman yhteydessä opiskelijat osallistuvat kyselytutkimukseen. Kyselyn tavoitteena on kartoittaa, miten terveystapahtuma vaikuttaa opiskelijoiden ensiapua koskeviin tietoihin, taitoihin ja asenteisiin sekä miten toimiva terveystapahtuman käytännön toteutus on.

Tutkimustulokset julkaistaan osana opinnäytetyön julkista raporttia. Tutkimustulokset ovat ehdottoman luottamuksellisia. Kyselyihin vastataan nimettömänä. Tulokset raportoidaan kokonaistuloksina, ei yksittäisen opiskelijan vastauksina. Raportointi tapahtuu siten, että ketään vastaajaa ei voida tunnistaa. Vastaaminen on luonnollisesti vapaaehtoista, mutta toivomme kovasti jokaisen opiskelijan vastaavan kyselyyn. Se on tärkeää opiskelijan terveyttä ja turvallisuutta edistävän toiminnan kehittämiseksi ammattiopistoissa.

Koska osa kyselyyn vastaavista opiskelijoista on alle 18- vuotiaita, tarvitsemme Teidän huoltajien lupaa lapsenne kyselyyn osallistumiseen. **Jos Te ette halua lapsenne osallistuvan kyselytutkimukseen, palauttakaa lomake allekirjoitettuna luokan ohjaavalle opettajalle 10.2.2012 mennessä.** Mikäli opiskelija ei palauta kyselyyn osallistumisen kieltoa, se tulkitaan suostumukseksi nuoren kyselyyn osallistumiseen.

Hyvinkäällä 24.1.2012

Ystävällisin terveisin Maria Pennonen, Hanne Ali-Kovero ja Elina Airola

Opinnäytetyöstä voi kysyä lisätietoja:

Pirkko Rimpilä-Vanninen
Projektipäällikkö, lehtori
pirkko.rimpila-vanninen@laurea.fi

Lisätietoja saa myös hankkeen kotisivuilta <https://nops.laurea.fi>.

Liitteenä tiedote NOPS 2010-2012 -hankkeesta.

Liite 5

Tulokset

Ensiaputiedot

8	Alkukartoitus			Loppukartoitus		
	Oikein	Väärin	En tiedä	Oikein	Väärin	En tiedä
8.a	8	0	1	8	0	0
8.b	9	0	0	8	0	0
8.c	0	8	1	0	7	1
8.d	1	3	5	1	7	0
8.e	5	1	3	7	1	0
8.f	2	4	3	0	8	0
8.g	7	0	2	8	0	0

9	Alkukartoitus			Loppukartoitus		
	Oikein	Väärin	En tiedä	Oikein	Väärin	En tiedä
9.a	6	0	3	8	0	0
9.b	2	3	4	3	5	0
9.c	7	0	2	8	0	0
9.d	2	6	1	0	8	0
9.e	8	0	1	8	0	0
9.f	4	5	0	8	0	0
9.g	0	9	0	0	8	0

10	Alkukartoitus			Loppukartoitus		
	Oikein	Väärin	En tiedä	Oikein	Väärin	En tiedä
10.a	8	0	1	8	0	0
10.b	8	0	1	8	0	0
10.c	0	4	5	0	8	0
10.d	8	0	1	0	8	0
10.e	6	0	3	8	0	0
11	Alkukartoitus			Loppukartoitus		
	Oikein	Väärin	En tiedä	Oikein	Väärin	En tiedä
11.a	6	1	2	8	0	0
11.b	9	0	0	1	7	0
11.c	7	0	2	8	0	0
11.d	7	1	1	8	0	0
11.e	7	0	2	8	0	0
11.g	9	0	0	1	7	0

ENSIAPU- JA TURVALLISUUSTAITOT

12. Ensiaputaidot	1	2	3	4	5
a. Ohjaustapahtuma lisäsi ensiaputaitojani ja valmiuksiani toimia ensiapua vaativissa tilanteissa	6	2	0	0	0
b. Ohjaustapahtuma lisäsi ensiaputietojani.	7	1	0	0	0
c. Ohjaustapahtuma sai minut pohtimaan omaa toimintaani ensiapua vaativissa tilanteissa.	3	5	0	0	0
d. Osaisin soveltaa tapahtuman asiasisältöä ensiapua vaativissa tilanteissa.	4	2	0	0	2

13. Motivaatio ja ensiaputaidot	1	2	3	4	5
a. Kiinnostukseni lisääntyi tapahtuman myötä aihetta kohtaan.	3	3	0	0	2
b. Tapahtumassa käsitellyt asiat ovat tärkeitä ammattitaidolleni.	2	4	1	0	1
c. Suhtaudun myönteisesti tapahtuman myötä aiheeseen.	6	2	0	0	0
d. Haluaisin kehittää valmiuttani toimia ensiapua vaativissa tilanteissa.	1	4	1	0	2

TANO -TOIMINNAN KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

14. Tapahtumassa käsitellyt asiat olivat	1	2	3	4	5
a. ymmärrettäviä	6	2	0	0	0
b. ajantasaisia	7	1	0	0	0
c. helposti omaksuttavia	5	1	0	0	2
d. tarpeellisia harjoitteluluokassa työskentelyssä	6	1	0	0	1
e. tarpeellisia työssä oppimisjaksoilla	3	2	1	0	2
f. tarpeellisia tulevan työni kannalta	4	1	1	0	2
g. esitetty nuoren näkökulmasta käsin	4	3	0	0	1

15. Ohjaajat	1	2	3	4	5
a. innostivat minua huolehtimaan työterveydestäni ja - turvallisuudestani.	4	3	0	0	1
b. olivat järjestäneet tapahtuman kiinnostavaksi.	5	3	0	0	0
c. antoivat minulle uutta ajateltavaa oman työterveyteni - ja turvallisuuteni edistämiseen.	2	4	0	0	2
d. kannustivat minua osallistumaan riittäväällä tavalla.	5	3	0	0	0
e. olivat uskottavia.	6	2	0	0	0
f. toimivat uudella tavalla verrattuna aikaisemmin kokemaani.	3	4	1	0	0
g. hallitsivat ryhmätilanteet.	6	2	0	0	0
h. antoivat käyttökelpoista työterveys- ja turvallisuusmateriaalia.	4	3	0	0	1

16. Ohjaustapahtuma	1	2	3	4	5
a. oli ajallisesti sopiva.	5	3	0	0	0
b. piti yllä mielenkiintoani.	5	3	0	0	0
c. sisälsi riittävästi harjoittelua/tekemistä.	5	3	0	0	0
d. oli selkeä kokonaisuus.	5	3	0	0	0
e. oli turhan teoreettinen.	0	2	1	1	4